

GLASNIK

OBČINA
DIVAČA

SLOVENSKA OLIMPIJSKA BAKLA, OTVORITEV VEČNAMENSKEGA OBJEKTA

SPOŠTOVANE OBČANKE, SPOŠTOVANI OBČANI

V teh dneh naša občina praznuje občinski praznik, posvečen rojstvu velike igralke rojene v Divači Ite Rine.

Praznik je priložnost za pregled opravljenega dela v preteklosti in za pogled v prihodnost. Radi se spomnimo predvsem lepih in dobrih stvari, čeprav moramo vzeti v zakup tudi tiste malo manj prijetne. A vse to je del skupnosti, v kateri živimo in ustvarjamo. V vsaki skupnosti moramo deliti tako dobre kot slabe izkušnje, uspehe in neuspehe, zmage in poraze.

Letos bomo ta slavnostni dan obeležili s slavnostno sejo Občinskega sveta

Občine Divača in z nekaj manjšimi dogodki, saj nam ukrepi zaradi epidemije še ne dopuščajo večje množične prireditve. Nostalgичno se bomo ozrli nazaj in se spomnili vsega, kar smo doživeli. Seveda naj ne bodo to samo spomini na dogodke in investicije, misli mi uhajajo tudi k posameznikom, ki so v zadnjih letih v občini pustili prav poseben pečat. Častni občani, občinski nagrajenci, izjemni posamezniki in skupine, ki leto za letom v našo lokalno skupnost prinašajo svoje znanje, talente, izkušnje in dobre zgodbe, s tem nesebično prispevajo k razvoju naše skupnosti.

Globok poklon in zahvala gre tudi vsem zdravstvenim delavcem, civilni zaščiti, negovalcem v domu za ostarele, trgovcem, gasilcem, policistom, redarjem, komunalnim delavcem in vsem prostovoljcem, ki so nesebično pomagali, da smo lažje prebrodili čas epidemije.

Iskrena hvala tudi vsem vam, spoštovane občanke in občani, ki ste ponovno dokazali, da znamo stopiti skupaj in ste dosledno upoštevali priporočila in navodila vlade ter lokalne skupnosti.

Morda je zdaj priložnost, da začnemo znova. Začnimo počasi in preudarno. Za praznik vseh nas občank in obča-

nov pa si nekaj zaželim. Vprašajmo se, kje smo in kam gremo? Lahko izberemo tudi drugačno pot. To je pot solidarnosti, človečnosti in družbene blaginje.

Najpomembnejše premoženje vsake občine so njeni ljudje in boljši, kot so ljudje, boljša je občina. Le s skupnimi močmi, enotnostjo, razumevanjem in strpnostjo bomo kos novim nalogam in izzivom prihodnosti.

Iskrene čestitke vsem, ki ste vložili veliko truda za doseganje skupnih ciljev. Iskrene čestitke vsem letošnjim dobitnikom občinskih priznanj.

Želim si, da bi do naslednjega občinskega praznika skupaj stremeli k še višjim ciljem in pomembnim dosežkom za ustvarjanje še bolj prijaznega okolja za življenje v naši občini.

Sama verjamem v nove zmage, saj imam ob sebi ekipo občinskih svetnikov, občinsko upravo in vas – prizadevnih občank in občanov.

Alenka Štručl Dovgan,
županja

Na <http://www.divaca.si> kliknite na **GLASNIK** in si na vrhu oglejte **navodila za objavo člankov**.

Starejše številke Glasnika si lahko ogledate na spletni strani: http://issuu.com/obcina_divaca.

Naslednji Glasnik bo izšel septembra 2021.

Prispevke zanj zbiramo na e-pošto: glasnik@divaca.net do 1. avgusta 2021.

Prispevki, ki bodo prispeli z zamudo, bodo objavljeni v naslednji številki.

Fotografije neustrezne kakovosti ne bodo objavljene. Objave v glasilu Glasnik se ne honorirajo.

GLASNIK OBČINE DIVAČA junij 2021, letnik 27, številka 3

Izdajatelj in založnik: Občina Divača; Glavna urednica: dr. Jana Volk; Članice uredniškega odbora: Barbara Race Krašovec, Jožica Planinc, Nataša Adam, Romana Derenčin; Lektoriranje: Maša Rolih, Oblikovanje: Lucija Klanac (Tiskarna Mljač); Tisk: Tiskarna Mljač Divača; Naklada: 1900 izvodov

Uredništvo ne odgovarja za avtorstvo člankov in fotografij.

Avtorja fotografij na naslovnici: Slovenska olimpijska bakla, Alen Franetič; Otvoritev večnamenskega prostora, KASPR.

PROSTOVOLJSTVU PRIJAZNA OBČINA

Slovenska filantropija, Združenje za promocijo prostovoljstva, spodbuja in skrbi za razvoj prostovoljstva v Sloveniji. Izjemnega pomena je odnos lokalnih skupnosti do prostovoljskih organizacij in prostovoljcev. S podelitvijo naziva »Prostovoljstvu prijazna občina« se v Sloveniji izpostavi občine, ki po mnenju Slovenske filantropije in članic Slovenske mreže prostovoljskih organizacij prepoznajo pomen prostovoljskega dela občanov za življenje v njihovi skupnosti, cenijo njihovo delo, podpirajo prostovoljske organizacije in namenajo del občinskih sredstev za razvoj prostovoljstva v svoji občini.

Na slovesni dan prostovoljstva, v torek, 18. maja 2021, je Slovenska filantropija razglasila prejemnike nazivov za leto 2021. Letos je za sistematično spodbujanje prostovoljstva in zagotavljanje podpore delovanju prostovoljskih organizacij, soustvarjanje pozitivne družbene vrednosti prostovoljstva v lokalni skupnosti in promocijo prostovoljstva z lastnim zgledom vodstev občin naziv Prostovoljstvu prijazna občina prejelo 36 slovenskih občin. Občina Divača je tudi v letu 2021 uspela ohraniti in potrditi pridobljen naziv »Prostovoljstvu prijazna ob-

čina«. Z razvojem in podporo prostovoljstvu je naša kandidatura zopet uspela prepričati in dokazati, da je prostovoljstvo pri nas način življenja. Slovenska filantropija je v utemeljitvi za našo občino napisala: »Za spodbujanje prostovoljskega dela na vseh področjih, vsestransko podpiranje prostovoljskih organizacij in aktivno sodelovanje pri večjih nacionalnih prostovoljskih akcijah ter podpiranje številnih prostovoljskih aktivnosti na področju urejanja okolja in skrbi za naravno kulturno dediščino ter svoje občane v času epidemije.« Vir: <https://www.prostovoljstvo.org/natecaji/prostovoljstvu-prijazna-obcina-2021>

Tudi letos je v maju, v nacionalnem tednu prostovoljstva, pred občinsko stavbo v Divači zaplapolala posebna zastava, prostovoljska zastava, ki je sestavni del pridobljenega naziva. Naziv je priznanje vsem, ki vam prostovoljsko delo pomeni način življenja. Še posebno v času epidemije, se je prostovoljstvo izkazalo kot trdna vez, ki je povezovala posamezni-

ke, organizacije, države. Prostovoljci ste dokazali, da so v našem okolju še vedno na najvišje mesto postavljene osnovne medosebne vrednote. HVALA VSEM.

Romana Derenčin,
Občinska uprava Občine Divača

ZLATI CERTIFIKAT ISSO ZA LETO 2021

Občina Divača je prejela priznanje kakovosti ZLATI CERTIFIKAT ISSO ZA LETO 2021 za razvojno odličnost in doseganje standarda občine dobrega življenja.

Izhodišče za podelitev certifikata so konkretni in merljivi podatki, združeni v Indeks ISSO. Indeks ISSO je sestavljen iz več kazalnikov, izvedenih iz statističnih, finančnih in gospodarskih podatkov o občini. Meri doseženo stopnjo razvitosti občine. Spremlja demografska gibanja, učinkovitost delovanja občine, dinamiko gospodarskega razvoja, stanje na trgu dela in na področju izobrazbe, življenjski standard, stopnjo socialne kohezije in stopnjo okoljske osveščenosti v občini. Zlati certifikat lahko pridobijo občine, ki sodijo po skupni vrednosti sestavljenega indeksa v zgornjo tretjino med vsemi občinami v Sloveniji.

Romana Derenčin,
Občinska uprava Občine Divača

OBČINSKA PRIZNANJA IN PLAKETE 2021

Na podlagi Odloka o podeljevanju priznanj Občine Divača, objavljenega razpisa in prejetih predlogov, se v letu 2021 podelita dve »Priznanji Občine Divača« in dve »Plaketi Občine Divača«.

»PRIZNANJE OBČINE DIVAČA« se podeli:

VALTERJU CERKVENIKU

za uspešno, dolgoletno vodenje KUD Pepca Čehovin Tatjana Senožeče in za prispevek k ugledu Občine Divača na kulturnem in na drugih področjih delovanja v občini.

pa druží skupen namen, da bi popestrili kulturno, družabno in vaško življenje. Valterjev posluh in strpnost omogočata, da lahko spretno uravnava in tolerira pestrost vsebin in samo vodenje takega društva. S svojimi organizacijskimi sposobnostmi je uspel povezati starejšo in mlajšo generacijo pri skupnih ciljih društva. Ob 40. obletnici delovanja kulturnega društva je sodeloval v uredniškem odboru za izdajo brošure. V njej je zapisal, da četudi živimo v hitrem tempu, moramo biti pozorni na to, kako preživljamo prosti čas, in pomembno je, da del naše pozornosti namenimo okolici, v kateri smo. S tem mislimo na prostovoljno delo, saj z njim koristimo družbi in bogatimo sami sebe. Nihče ne more narediti vsega, vsak pa lahko postavi svoj kamenček v mozaik. Tako pušča tudi on sam s svojim prostovoljnim delom en pomemben kamen v našem domačem okolju. Valter zadnja leta ponovno zapoje tudi s člani Mešanega pevskega zbora.

Menimo, da si človek s posluhom do sočloveka in z veliko mero empatije in prostovoljstva zasluži besedo hvala in s tem priznanje Občine Divača. Dogodki in dejavnosti, ki jih društvo organizira, povečujejo tako ogled občine in domačega kraja v bližnji in širši okolici. Člani upravnega odbora želimo Valterju uspešno vodenje društva tudi v bodoče z obljubo, da se bomo še naprej trudili in si pomagali, kot smo to počeli do sedaj.

Predlagatelj:

*Andrej Škapin, za UO KUD Pepca Čehovin
Tatjana Senožeče*

V naši divaški občini in naši Krajevni skupnosti Senožeče sobivamo ljudje, ki prispevamo h kakovostnejšemu in polnejšemu življenju na številnih področjih. Eden takih je tudi Valter Cerkvnik. »Senožejc«, od malih nog član prostovoljnega gasilskega društva Senožeče in dolgoletni predsednik domačega kulturnega društva Pepca Čehovin Tatjana. Predsednik in hkrati gonilna sila društva je že od leta 1998, s krajšo prekinitvijo ob odsotnosti zaradi dela v tujini. V društvo smo vključeni člani (trenutno 73) različnih starosti, pogledov in nazorov. Vse

»PRIZNANJE OBČINE DIVAČA« se podeli:

ŠTABU CIVILNE ZAŠČITE OBČINE DIVAČA

za plemenito in izjemno odgovorno poslanstvo, požrtvovalnost in nesebično pripravljenost pomagati ljudem v naši lokalni skupnosti.

V Sloveniji je tradicija Civilne zaščite dolga, saj njeni zametki sodijo v začetke prostovoljnega gasilstva ter različnih reševalnih služb, od gorske, jamarske, potapljaške, do spontanah začetkov civilno-družbene samoorganiziranosti, namenjene dejavnemu izkazovanju solidarnosti in pomoči soljudem v nesrečah. Varstvo ljudi, živali, premoženja, kulturne dediščine ter okolja pred naravnimi in drugimi nesrečami ureja Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami. Ena izmed temeljnih nalog sistema, ki jih določa zakon, je med drugimi tudi organiziranje Civilne zaščite in vzpostavitev ter vzdrževanje drugih oblik pripravljenosti za zaščito, reševanje in pomoč.

V okviru svojih pristojnosti oziroma pravic in dolžnosti zagotavljajo varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami tudi lokalne skupnosti.

V skladu s Statutom občine Divača je županja že ob nastopu prvega mandata s sklepom imenovala štab Civilne zaščite, vendar je vmes prišlo do sprememb, tako pri članih štaba kot poveljniku. V letu 2016 je funkcijo poveljnika po smrti takratnega poveljnika CZ Mateja Bezeljaka prevzel Matija Šemrov, štab CZ v sestavi, kot deluje danes, je županja imenovala s sklepom z dne 30. 1. 2019.

Za poveljnika Civilne zaščite je bil imenovan Matija Šemrov, za njegovega namestnika pa Joško Perhavec. Ostali člani štaba so še: Slavko Cerkenik, Mirko Čepar, Jernej Franc Premrl, Jan Brodar, Dino Kuharič, Srečko Škrli, Bojan Vetrih in Denis Zobarič.

Mogoče se premalo zavedamo pomena dobre organiziranosti in delovanja članov štaba CZ, saj se, dokler ne pride do neke naravne ali druge nesreče, o njih skorajda ne sliši. Dejansko pa so to ljudje, ki so v

stalni pripravljenosti na klic in morebitni vpoklic ob primeru pojava nesreče.

Takrat so glavni koordinatori, ki vodijo in organizirajo reševanje, skrbijo za varnosti ljudi, živali, premoženja, kulturne dediščine. Izpostaviti je treba tvorno sodelovanje z obema prostovoljnima gasilskima društvoma, ki delujeta v občini Divača, in sicer PGD Divača in PGD Senožec ter s strokovno službo občinske uprave za področje zaščite in reševanja.

V zadnjih letih so člani Štaba CZ sodelovali pri intervencijah, kot so:

- razni požari v naravi ali na objektih prebivalcev občine Divača, izpostaviti velja obsežen gozdni požar, ki je izbruhnil v začetku avgusta leta 2017 med avtocesto in železnico v Divači,
- črpanju vode iz objektov zaradi vdora deževnice ob večjih padavinah ali meteoritnih vod,
- pomoč pri iskanju pogrešanih oseb,
- sanacija propustov na občinskih cestah ob večjih nalivih,
- zagotavljanje varne poti prvošolcem ob vstopu v šolo,
- zagotavljanje varnosti na prireditvah, ki jih organizira občina Divača: občinski praznik, spominski dan občine Divača na Kozjanah, prihod Dedka Mraza ter druge.

V zadnjem letu, ob nepričakovanem pojavu nalezljive bolezni SARS-Cov-2 (COVID-19), pa je njihovo delovanje in angažiranost treba še posebno izpostaviti.

Ob razglasitvi epidemije v mesecu marcu leta 2020 je bil delno aktiviran štab CZ, in sicer so bili aktivirani Matija Šemrov, Denis Zobarič, Dino Kuharič, kasneje pa še Bojan Vetrih.

Vsodelovanju strokovne službe občine Divača za zaščito in reševanje je bilo treba hitro pristopiti k organizaciji raznih ukrepov:

- izvajanje vseh opravil, ki jih je štab CZ sproti prejemal od Regijskega štaba za civilno zaščito in drugih pristojnih institucij,
- sodelovanje in koordinacija dela prostovoljk, ki so šivale maske,
- sodelovanje pri iskanju prostovoljcev za zagotavljanje pomoči v času epidemije,
- koordinacija oskrbe občanov z nujnimi življenjskimi potrebščinami ter dostava zdravil s pomočjo prostovoljcev,
- organizacija varstva otrok,
- koordinacija in sodelovanje pri izvajanju karantene,
- pomoč pri razdeljevanju toplih prehranskih obrokov učencem in dijakom v času izobraževanja na daljavo,
- izvajanje nadzora nad upoštevanjem sprejetih preventivnih ukrepov,
- sodelovanje z Osnovno šolo Divača, Vrtcem Sežana, Centrom za socialno delo Južna Primorska – enota Sežana ter Vezi vizija, d. o. o.

Stvari so se poleti malo umirile, konec maja 2020 je bila epidemija preklicana, vendar je ob ponovnem povečanju števila obolelih vlada RS oktobra 2020 ponovno razglasila epidemijo nalezljive bolezni COVID-19, ki še vedno traja. Ponovno je bil aktiviran štab CZ, tokrat v celoti, sledile so naloge, ki so jih člani štaba opravljali po navodilih Regijskega štaba za civilno zaščito ter ostalih institucij in teh nalog ni malo. V drugem valu epidemije sta sodelovala tudi Joško Perhavec in Srečko Škrli. Poudariti je treba stalno pripravljenost in dosegljivost 24 ur na dan.

Zaradi velike angažiranosti in požrtvovalnega dela poveljnika CZ Matije Šemrova in člana štaba CZ Denisa Zobariča ju je županja občine Divača predlagala za pridobitev spominskega znaka »za požrtvovalnost v boju proti COVID 19«, ki jima ga je Vlada Republike Slovenije tudi podelila. Spominski znak je prejela tudi Suzana Škrli iz občinske uprave Občine Divača.

Za plemenito in obenem izjemno odgovorno poslanstvo, požrtvovalnost in nesebično pripravljenost pomagati ljudem naše lokalne skupnosti, ki ga uresničujejo pripadniki štaba CZ Divača, jim občina Divača podeljuje priznanje občinskega sveta občine Divača.

Predlagateljica:

Damijana Gustinčič, občinska svetnica

»**PLAKETO OBČINE DIVAČA**« se podeli:**NOGOMETNEMU KLUBU ŽELEZNIČAR DIVAČA**

za dolgoletno uspešno delo kluba, za vse dosežke, trud in skrb za delo z mladimi nogometaši, kjer se skriva mnogo talentov in je zagotovilo za svetlo prihodnost tega športa v Občini Divača.

»Šport se vedno nekje začne.« Kot majhni otroci začnemo najprej brcati žogo na domačem dvorišču, potem se preselimo na šolsko igrišče, pa v šolsko telovadnico, v športno dvorano, na zunanje travnato igrišče ali stadion. Prav tam je začel pisati svojo zgodbo tudi NK Železničar Divača.

Zgodovina Nogometnega kluba Železničar Divača sega daleč v leto 1981. Sredi poletja, natančneje 17. 7. 1981, je bil ustanovljen klub, ki se je sprva imenoval Društvo za telesno kulturo, šport in rekreacijo Železničar Divača in je združeval osem področij: nogomet, košarko, odbojko, tenis, vodne športe, šah, planinstvo in rekreacijo. Leta 1990 pa se je klub preimenoval v NK Železničar Divača. Njegovi ustanovitelji so bili Milan Marion, Boris Dušan in Armando Krulčić, ki je bil tudi prvi predsednik kluba. Za njim so klubu predsedovali še Dušan Boris, Igor Margon, Izток Grandič, Zoran Tarača in Sebastjan Žagar. Trenutno pa je na čelu kluba predsednica Irena Perhavec. Pomemben pečat je v klubu pustil tudi Oskar Krajcar, ki je bil vse od leta 1995 pa do 2009 skrbnik kluba.

Za uspešno delo je divaški klub prejel več krajevnih in občinskih priznanj ter tudi priznanje MNZ Koper ob otvoritvi novega igrišča z umetno travo. Od poletja 2007 v Divači ob glavnem igrišču stoji tudi sodobno pomožno igrišče z umetno travo, k obstoječim slačilnicam pa so dogradili še prizidek, v katerem sta veliki in sodobni slačilnici.

Letos klub praznuje častitljivih 40 let obstoja. Že od same ustanovitve tekmuje pod okriljem Medobčinske nogometne

zveze Koper in Nogometne zveze Slovenije. Klub je ob ustanovitvi pričel tekmovati samo s člansko ekipo v ligi MNZ Koper, postopoma pa so organizirali treninge tudi za mlajše kategorije, cicibane in pionirje, kot so jih takrat imenovali. V štiridesetih letih delovanja je imel klub več prelomnic, ki so pomembno vplivale na razvoj in delovanje kluba.

Do večje prelomnice v delovanju kluba je prišlo leta 2006 pod vodstvom Iztočka Grandiča, ki je skupaj s trenerjema Danijelom Stjepanovičem in Dinkom Popovcem osnoval nogometno šolo. Z nizanem uspehov in odličnih rezultatov je prišlo do večjega vpisa otrok in postopnega spreminjanja celotnega delovanja kluba. Leta 2012 se je ukinila članska ekipa in od takrat dalje je celotno delovanje kluba usmerjeno v mladinske vrste. Pomemben začetek mladinskega pogona je vpis generacije otrok 1999–2000. Ta je pričela pisati današnjo zgodovino kluba. NK Železničar je postal prepoznaven po dobrem delu z otroki in nizu uspehov, saj se je ekipa U-15, ki so jo sestavljali fantje letnik 2001–2002, prebila v prvo slovensko ligo. Trenutno v klubu pod mentorstvom trenerjev Siniše Prodanovića, Dinka Popovića, Danijela Stjepanovića in Jana Novaka pridobiva nogometno znanje 80 otrok, ki so razdeljeni po starosti v skupine: U-7, U-9, U-11, U-13 in U-15. Treningi potekajo ob lepem vremenu na travnatem igrišču, pozimi pa v šolski telovadnici. V zadnjih letih so ekipe mladih nogometašev os-

vojile številne zmage in prejele različna priznanja. Zelo uspešna je bila tudi ekipa deklet pod mentorstvom Saše Prodaničevića, med njimi sta bili najuspešnejši Lara Ferjančič in Vita Dodič.

Prav v NK Železničar Divača so svoje nogometno znanje in spretnosti začeli pridobivati fantje, ki so postali zelo uspešni reprezentanti in igrajo v 1. ali 2. slovenski nogometni ligi ali celo v tujih klubih. Zna- na imena nogometašev, ki so nogometno pot začeli v Divači so: brata Nejc in Miha Mevlja, Žiga Perhavec, Miha Hlad, Erik Osterc, Rok Grželj in še mnogi drugi. V zahvalo za vse dosežke, trud in skrb za delo z mladimi nogometaši in mnogimi talenti in ker je zagotovilo za svetlo prihodnost tega športa v Občini Divača, se NK Železničar Divača podeli plaketa Občine Divača.

»Bodite s svojim športnim načinom življenja še naprej vzor vsem mlajšim, tako na športnem področju kot tudi izven njega. Naj bosta na prvem mestu vaših vrednot »zdrav duh v zdravem telesu« in obnašanje v fair play duhu.

Predlagateljica:
Nives Skuk, občinska svetnica

»PLAKETO OBČINE DIVAČA« se podeli:

STROKOVNIM DELAVKAM VRTCA DIVAČA

za skrb za socialno ogrožene otroke in za večletno strokovno in kakovostno dobrodelno delovanje v projektu Mavrica dobrote za otroke brez razlik, saj povečujejo ugled občine Divača.

Strokovne delavke Vrtca Sežana, enote Divača že devet let aktivno sodelujejo v dobrodelnih akcijah Mavrice dobrote za otroke brez razlik. V začetku so nekaj let sodelovale z izdelovanjem različnih voščilnic in izdelkov, kasneje, leta 2014, pa so prišle do ideje, da bi lahko sodelovale s pripravo predstav za otroke. Menile so, da bi s tem naredile dvojno dobro delo: številni otroci bi si lahko predstav ogleдали, s prispevki, ki bi jih njihovi starši ob predstavah podarili, pa bi prispevali v sklad za pomoč otrokom iz socialno šibkih družin.

Že prvo leto se je pokazalo, da je ideja dobra. Dobile so veliko spodbud staršev in predvsem članov odbora Mavrice dobrote ter se pogumno lotevale novih projektov, ki so bili usmerjeni k pripravi in izvedbi predstav za dobrodelne namene. Tako so v vseh teh letih uspele pripraviti 6 predstav (Pod medvedovim dežnikom, Živali pri babici Zimi, Mojca Pokrajculja, Muca Copatarica, Sapramiška in Miška želi prijatelja) in vse te predstave odigrale po najmanj trikrat v letu, in sicer v dvorah v Senožecah, Famljah ter v Divači.

Začetek je bil težak in število obiskovalcev ni bilo prav veliko. Prav kmalu pa se je število otrok in staršev zelo povečalo in s tem tudi vsote denarja, s katerimi smo lahko pomagali številnim otrokom s socialno šibkih družin. Prav to in še veliko

drugih dejavnikov, med drugim tudi ta, da so ob napornem delu našle veliko čudovitih trenutkov ob druženju z vajami v popoldanskem času (priprave in predstave so vedno potekale izven delavnega časa), predvsem pa iskrice v očeh otrok, ki so si predstave ogledali, in otrok, ki so jim z zbranimi sredstvi pomagali do otroške sobe, učbenikov, šolskih potrebščin, letovanja ipd, jim iz leta v leto daje nov zagon in energijo za pripravo novih predstav. Poleg tega so se ob pripravah veliko naučile. Predstave izbirajo same, same pripravljajo scenarij, izdelujejo kostume, sceno in rekvizite, predvsem pa so druga drugi kritične prijateljice, ki se na tak način usmer-

jajo in spodbujajo k ustvarjanju. V veliko spodbudo so jim tudi mnenja gledalcev, ki ocenjujejo, da iz leta v leto dvigajo kakovost predstav. Prav zato so bile povabljenе tudi k izvedbi predstav izven meja občine Divača, in sicer so že dve leti igrale v Hrpeljah in tudi v Dolu pri Vogljah.

Poleg dobrodelnega sodelovanja z izdelki in s predstavami so sodelovale tudi s peko peciva, palačink, kuhanjem čaja in z drugimi dejavnostmi, ki so bile v naši občini organizirane v sklopu dobrodelne akcije Mavrica dobrote. Z njimi sodeluje koordinatorka odbora Mavrice dobrote za otroke brez razlik Dragica Kranjec, ki jim je v predstavah tudi priskoči na pomoč in jih vsa leta tudi spremlja na predstavah ter občinstvo seznanja z dobrodelno dejavnostjo teh aktivnosti in se jim javno zahvali za obisk in sodelovanje. V veliko pomoč jim je tudi spodbuda in podpora ravnateljice Vrtca Sežana Radice Slavković in njenih pomočnic ter številnih sodelavk iz drugih enot Vrtca. Vodja enote Vrtca Divača Vlasta Perhavec pa je iz leta v leto bolj vesela, da se za sodelovanje v dobrodelnih akcijah odloča čedalje večje število njenih sodelavk Vrtca v Divači. Zaradi epidemije jim v lanskem letu ni uspelo odigrati predstave, načrtujejo pa jo v letošnjem letu.

Predlagateljci:

*Mirjam Frankovič Franetič
in člani TKŠD Urbanščica*

DEŽNA KAPLJICA NAS JE POVEZALA S SREČANJEM NA DALJAVO

Ideja, kako organizirati naše prvo skupno srečanje oziroma sodelovanje s starši v teh koronskih časih, se nam je utrnila čisto spontano. V vrtcu imamo veliko izvodov slikanice "Dežna kapljica", ki jo otroci radi listajo. V knjigi dežna kapljica potuje in obiskuje različne rastline in živali, preko nje pa otroci spoznajo ciklus potovanja vode. Ker je bila to tudi tema naše E-twinning naloge "The story of the water drop" v projektu »For the earth with love«, smo v naše spoznavanje vključili tudi starše.

Vse družine otrok iz skupine "Miške" so prejele 1 izvod knjige za 1 teden v

času prvomajskih počitnic. V tem času so knjigo prebirali, nato pa so imeli dodatno nalogo – ustvariti en izdelek po lastni želji.

Presenetila naju je velika odzivnost staršev, saj so čisto vsi sodelovali in v dogovorjenem času prinesli izdelek in knjigo nazaj v vrtec. Otroci so nam predstavili njihove izdelke, pogovarjali smo se o tem, kako so jih izdelali, nato pa smo skupaj razstavili naše izdelke v garderobo. Starši so posredovali tudi nekaj fotografij otrok med prebiranjem in ustvarjanjem, da je bila razstava še bolj posebna.

Razstava je dobila veliko pozornosti,

starši in otroci si radi ogledajo vse izdelke na njej.

KAJ SO PA OTROCI POVEDALI O SAMEM PROCESU?

»Moj tati je pihal v slamco, da je vse letelo gor in dol.«

»Mami je pihala balončka, pole smo pa strgale časopisa, moj bratrec me je pa gledal. In poli, ku je blo že tema, je mamica dala čopiča in smo barvale ... In nardile **očke** ... In noska.«

»Ja tati bil krokodil – aaaah! Je odpru usta – aaah!«

»Mamica je narisala pikopoko, jst sem pa nrdi kapljico.«

»Imam rada mamico, ker je brala knjigico. In smo jo gledale in rekle – kapljica, kam boš šla zdej?«

»Ma meni je moj tata reku – bravo, bravo ... Ku je vidu mojo kapljico.«

Še enkrat se zahvaljujem vsem staršem za sodelovanje in pomoč pri izvedbi prvega skupnega srečanja.

Mateja Lah Vojska, dipl. vzg.,
vzgojiteljica v enoti Divača
Foto: Mateja Lah Vojska

60 LET SPOMINOV NA OSNOVNO ŠOLO V DIVAČI

Kam le čas beži, kam se mu mudi?

Leto 1961, slikani v borovcih.

Dragi sošolke in sošolci prve generacije, ki je zaključila osemletno šolanje v Divači. Letos mineva okroglih jubilejnih 60 let od leta 1961, ko smo na zaključni šolski prireditvi slovesno predali »ključ« novim osmošolcem. Za Divačo s šolskimi podružnicami v Senožecah, Vremah, Misličah in Škocjanu je bila na novo ustanovljena osemletka – velika pridobitev. Spomnimo se prvega srečanja po »kratkih štiridesetih letih« (9. 6. 2001), ko smo se zbrali pred NAŠO osnovno šolo v Divači in nadaljevali praznovanje v Rodiku v gostilni Mahorčič. Tudi naslednje srečanje »50 zlatih let« (10. 6. 2011) je potekalo v izrednem vzdušju ob obisku nove osnovne šole, Škratelnove hiše in prazničnem kosilu pri Malovcu, kjer smo se ob zvokih Ladijeve (Greblo) harmonike tudi zavrteli. Žal nam »koronakriza« letos onemogoča praznovanje teh naših jubilejnih šestdeset let. Škoda! Ampak bodimo pripravljeni, to fešto bomo nadoknadili takoj, ko bo mogoče. VELJA! Ostanimo zdravi!

In namesto praznovanja še enkrat po dvajsetih letih osvežimo spomin na srečanje leta 2001, na katerem sem vam prebral naslednjo zgodbo: Pravljice se običajno začnejo tako: »Tam za sedmimi gorami ...« ali

»Bilo je nekoč ...« ali

»Nekoč sta živela ...«

Poznam resnično pripoved, katere začetek bi se lahko glasil:

Bilo je pred kratko-davnimi štiridesetimi leti v juniju, pisalo se je leto 1961, ko smo kot prva generacija končali osnovno šolanje na novi osemletki v Divači. Tedaj smo vstopili v neko novo življenjsko obdobje. Iz tistega res pravega otroštva smo se kot mladenke in mladeniči podali na poti, ki so že nakazovale končne cilje.

In leta so neusmiljeno minevala.

Poklic, družina, otroci ...

Nesporno dejstvo je, da smo bili pred štirimi desetletji nekako na koncu z otroštvom in osnovno šolo in na začetku oblikovanja samostojnega življenja.

Kaj pa danes, po vseh teh letih?

Ali se ne soočamo ponovno s koncem nekega obdobja in ponovnim začetkom nove življenjske poti?

Povedal vam bom zgodbo, v kateri bo marsikdo izmed nas našel samega sebe ali do katere marsikomu zelo malo manjka.

Bil je čisto navaden ponedeljek.

V urad so prihajale in odhajale stranke. Luka je bil ves zatopljen v delo, ko pozvoni telefon:

»Je tam gospod Luka?«

»Da, prosim ...?«

»Tukaj direktor iz uprave. Gospod Luka! Hotel sem vam povedati, da vas lahko upokojimo po izredno ugodnih kriterijih, ki so še v veljavi po starem pokojninskem zakonu. Imate izredno generacijsko priložnost, ne smete je zamuditi, ker boste sicer morali delati do 63. leta starosti.«

Luka je kot okamenel strmел predse.

Komaj je izjavil, da bo premislil.

Ampak kako? Tako na hitro? Le kaj imajo v ozadju? Se ga hočejo znebiti? Se je kje pregrešil?

Nekateri bližnji sodelavci so mu odsvetovali, da privoli v takšno odločitev. Drugi, da ima srečo in da oni na njegovem mestu ne bi oklevali niti en sam dan.

»Prav,« je dejal Luka, »Sprejemem, bo, kar bo!«

Po vseh administrativnih opravilih je sledila poslovilna malica ali zakuska. Dobil je nekaj daril in sodelavci so si ga malo privoščili:

»Sedaj pa res ne boš imel več časa ...« ali »Ostani, doma se boš moral z ženo neprestano prepirati.« In podobno.

Po končani poslovilni zakuski se je Luka, rahlo omotičen od zaužite pi-jace, vrnil v urad. Bilo je v zimskem času in zunaj se je že znočilo. Izklopil je računalnik in fotokopirni stroj, se prepričal, ali je blagajna zaklenjena, zapahnil okno in stopil k vratom, stegnil roko k stikalu za luč in obstal. S pogledom je še enkrat objel ves prostor, tokrat zadnjič. Stisnilo ga je v grlu. Maloprej se je v bučni družbi poslovil od ljudi in sedaj se nemo poslavlja od prostora, v katerem je prebil toliko let. Ugasnil je luč, zaklenil vrata, ključ pustil na dogovorjenem mestu in stekel k avtomobilu.

Med vožnjo proti domu se je spomnil na širok krog sodelavcev. Bil je eden od pomembnih členov v pretoku blaga in storitev. Dnevno je bil v stiku s številnimi domačimi in tujimi poslovnimi partnerji. Na svojem delovnem mestu je bil opazen in je igral vidno vlogo.

Odslej bo Luka čisto navaden upokojenec, nepomemben, pozabljen ...

Nenadoma je v sebi začutil globoko praznino.

Torej ... k o n e c !

Doma je Luka zapeljal avtomobil v garažo.

Na hodniku je zabrundal nekaj v pozdrav.

Iz kuhinje pa žena: »Ali si bil tudi danes brez malice?« »Saj veš, da sem imel danes poslovnega,« se brani Luka.

Kot da bi ga imel krepko »pod kapo«, si je mukoma sezul en čevljev pa drugega in ju hotel odložiti na polico.

Nekaj se je zatikalo. Z nervozno kretnjo ju je hotel še enkrat potisniti na polico; nenadoma zasliši droban glasek:

»Nehaj se že prerivati! Kaj ne vidiš novih čevljev? Od malega Petračka so!«

Luko je oblil pot. Saj ni čudno, po takem dnevu se mu že blede.

»Nono, poslušaj, danes so me semkaj postavili, k tvojim. Malo se bo treba stisniti,« nadaljujejo čevljevki.

Luki končno uspe poravnati svoje čevlje in hkrati opazi, da se na polici nahaja čisto nov par malih otroških čevljev. Ja, ja, saj res, od malega Petra so, od vnuka.

Čevljevki zgovorno nadaljujejo:

»Petraček je danes naredil že nekaj prvih korakov, z mojo pomočjo, seveda, od fotelja do omare. Potem pa štr – bunk. Kakšen vik in krik. Nono! Ta prizor bi moral videti. Ampak jutri moraš ostati

doma, jutri vzemi dopust ...«

Nono Luka ves zbehan zmaguje z glavo, da bo jutri moral v službo in ... kakšen tepec. Jutri bo vendar doma in pojutrišnjem tudi in ves teden in vse leto ...

In čevljevki od veselja zavriskajo: »Ju-hu-hu! Nono, jutri boš videl, kako zna Petraček koracati. Šli bomo skupaj na sprehod, igrali se bomo v peskovniku ... in zvečer boš malega Petračka zazibal: Aja tutaja, zibka se maja ...« Luka ves prevzet: »Seveda, in pojutrišnjem tudi, ves teden ...«

Počutil se je, kot da bi na mogočni jadrnici s polnimi jadri brzel po razburkanem oceanu novemu življenju naproti.

Začetek – konec – začetek?!

Ali sledi vsakemu začetku konec?

Da, ampak po vsakem koncu se nam ponujajo novi začetki!

Divača, junij 2021

Lucijan Dubrovič – Lučo

Foto: Ciril Ravbar, domači arhiv

Leto 2001. slikani pred šolo.

GLASNIK **KULTURA**

INSTRUMENTALNA GLASBA NA FOTOGRAFIJAH IGORJA PETAROSA

Letošnji Teden ljubiteljske kulture, ki se je pričel 21. maja in traja do konca maja, so na Krasu in v Brkinih v letošnjem Jurčičevem in Ipavčevem letu podaljšali kar do druge polovice julija, ko se bo 24. julija sklenil z zaključno projekcijo v amfiteatru Kosovelovega doma v Sežani. V razstavnem kotičku trgovine Spar v Sežani pa se na temo instrumentalne glasbe predstavlja predsednik Foto kluba Žarek Sežana Igor Petaros.

Letošnji Teden ljubiteljske kulture ni posvečen samo literaturi in bralni kulturi, ampak tudi instrumentalni glasbi. V projekt letošnjega TLK, ki ga koordinira vodja sežanske izpostave

Javnega sklada za kulturne dejavnosti Vladislava Navotnik, se je že peto leto vključil tudi sežanski Foto klub Žarek, v katerega so vključeni tudi fotografi iz zamejstva. Sežanski fotografi pa uspešno sodelujejo tudi s Foto klubom Trst 80. Sežanski FK Žarek pa v trgovini Spar v Sežani vse od leta 2016 organizira mesečne fotografske razstave, na katerih se predstavljajo njihovi člani. Uspešen sežanski foto klub Žarek, ki je že vrsto desetletij v samem slovenskem vrhu, ima tudi likovno sekcijo in ga od marca 2016, torej že tretji mandat, vodi predsednik Igor Petaros iz Divače. Prav ljubiteljski fotograf Igor Petaros, ki se je pred letom

dni upokojil kot elektrodispečer na divaški železniški postaji, se na 46. fotografski razstavi v sežanskem Sparu predstavlja na temo »Instrumentalna glasba«.

»Kot ljubitelj glasbe sem prišel na svoj račun, saj ob poslušanju glasbe koncerte tudi fotografiram vse od leta 2008. V letu 2010 sem začel delati kot hišni fotograf v Jazz hramu v Divači, ki se je leta 2016 preselil v hotel Kras v Postojno. Pri izbiri fotografij sem dal velik poudarek na domače glasbenike. Prav posebno mesto pa ima letošnji prejemnik zlate plakete JSKD za življenjsko delo glasbenik Zlatko Kaučič. Bobnar, tolkalec, improvizira-

tor, skladatelj in glasbeni pedagog, ki pomembno prispeva tako k slovenski zakladnici jazza kot k prepoznavnosti Slovenije v svetu. Tako sem zelo velikokrat obiskal festival Brda contemporary music festival, ki ga že od 1974 vodi organizator Zlatko Kaučič. Prav tako sem užival večkrat na Jazz Cerkino, Ljubljanski jazz festival in Jazz wine of peace v Karminu v Italiji in na drugih festivalih,« z veseljem pove Petaros.

Na razstavi so prisotni tudi motivi štirih lokalnih glasbenikov iz skupine Just Friends in Oholo ter večkrat doma in v tujini omenjena in nagrajena pianistka Kaja Draksler. Večina fotografij je črno-belih. Petaros pojasnjuje, da v črno-beli tehniki lepše prikaže in poudari sam portret glasbenika, pa tudi svetlobe je na koncertih največkrat premalo, kar se posebno odraža pri kvaliteti barvne fotografije. Izbral je tudi nekaj barvnih fotografij z zanimivo kostumografijo, ki še doprinese zgodbi legendarnih

glasbenikov afriškega porekla.

Petarosova razstava je zamenjala razstavo nemške avtorice Eve Wiersdorff na temo nemškega Porurja, od koder se je leta 2014 preselila v Divačo, in bo na ogled do 20. junija. Za

njim pa se bo s fotografijami z motivi psov predstavil kinolog Ivan Tavčar iz Zagajca.

Olga Knez
Foto: Olga Knez

BARVNE VIBRACIJE MANDAL NA PLATNU

Razstavne prostore občine Divača je od druge polovice marca pa vse do začetka junija krasila razstava z naslovom »Barvne vibracije mandal na platnu«, avtorice Marjanice Vergan iz Divače.

Raznobarvne in raznolike mandale, izdelane izredno detajlno, ki s svojimi vibracijami delujejo na različne čakre, so očarale marsikaterega obiskovalca občine. Delovale so pomirjujoče in meditativno. Poleg mandal avtorica izdeluje tudi nakit in druge izdelke.

Avtorica Marjanica Vergan o sebi pove: »Ustvarjanje mandal je moja najljubša sprostitev – doživljam jo kot prijetno aktivno meditacijo. Ko so moje misli usmerjene k vzorcem svete geometrije, k barvam in oblikam, ki jih rišejo mandale, se svet zame ustavi. Vse potihne, napetosti in skrbi se nevidno razpršijo, ostane le prijeten občutek sedanjega trenutka. Ri-

sanje in slikanje mandal priporočam vsem, ki iščete radost, veselje, izpolnjenost in si želite o sebi izvedeti več. S pomočjo mandal ozavestimo tudi svoje skrite kotičke, najdemo pot in pridemo do marsikaterega odgovora. Do slikanja mandal sem prišla s pomočjo študija astrologije, astrohealinga, energetske psihologije, Hooponopona in intuitivnega coachinga. Vse te stare modrosti in nova znanja so mi bila v pomoč, da sem prepoznala in aktivirala svojo ustvarjalnost. V mandali, ki je ena sama harmonija, spiritualnost, duhovnost, lepota, enostavnost, red in smisel, sem našla navdih, notranji mir in neizmerno radost ustvarjanja.«

Več o avtorici in njenih delih lahko izveste na njeni spletni strani in facebooku.

Avtorici želim še veliko navdiha, trenutkov meditacije, iz katere bodo nastale nove umetniške kreacije.

Suzana Škrlić
Foto: Marjanica Vergan

TRIO KRAŠKIH ZNAMENITOSTI

Pred petimi leti, 12. maja 2016, smo trije turistični ponudniki s kraškega območja: Kobilarna Lipica, Park Škocjanske jame in Park vojaške zgodovine podpisali sporazum o sodelovanju. Sodelovanje je bilo uspešno, saj smo vsi trije ponudniki beležili rast števila obiskovalcev, izvedli nekaj skupnih promocijskih akcij in se skupaj pojavili na nekaterih turističnih borzah in sejmihi, obenem smo si zadali tudi promocijo znamke Trio kraških znamenitosti.

Po lanskem letu, ko je kriza, ki jo je povzročila epidemija koronavirusa, zelo vplivala na delovanje in obisk vseh treh znamenitosti, smo se ponovno odločili, da je povezovanje ena od pomembnejših prioritet, da lahko izidemo iz krize močnejši. V lanskem letu smo sporazum nadgradili, eden od rezultatov sodelovanja, ki so ga obiskovalci lahko koristili, je bil dvig popusta na ceno vstopnice, ki ga partnerji priznavamo obiskovalcem, ki pridejo na obisk z manj kot tri mesece staro vstopnico drugega partnerja, in sicer s prvotnih 15 % na 25 % v letu 2020. V letošnjem letu smo se odločili, da ta popust, torej 25 %, obdržimo še vse do konca leta 2021. S tem bi želeli še povečati dostopnost znamenitosti oz. dediščine, ki jo upravljamo, in še dodatno povabiti domače goste, da obiščejo naše območje, pri nas tudi prespijo in raziskujejo ter okušajo vse lepote in okuse naše krajine.

Ob tem bi želeli izpostaviti novosti, in sicer, da je v Parku Škocjanske jame,

poleg ostale ponudbe, letos slovesno leto, saj obeležujemo 35 let od vpisa na seznam svetovne dediščine UNESCO in 25 let od ustanovitve parka. Ob tej priložnosti je bil oblikovan nov turistični produkt, gre za posebno doživetje vodenega ogleda Škocjanskih jam in parka, produkt je namenjen manjšim skupinam.

Park vojaške zgodovine Pivka v letošnjem letu obeležuje 15. obletnico svojega nastanka. Osrednja pozornost v muzejskem programu pa bo namenjena obeleževanju 30. obletnice samostojne Slovenije, v sklopu česar bo dopolnjena tudi nosilna razstava Pot v samostojnost, ki je posvečena osamosvojitvenem obdobju. Pomembna novost v letošnjem letu je tudi nov si-

mulator letenja Spitfire, ki nadgrajuje bogato doživljajsko ponudbo Parka vojaške zgodovine.

V Kobilarni Lipica, kjer si lahko obiskovalci v sončnih pomladnih dneh ogledajo prva letošnja žrebeta in se podajo na doživetje posestva z novo mobilno aplikacijo, se bliža tudi odprtje prenovljenega hotela Maestoso, ki je predvideno poleti. Novi Maestoso bo goste pritegnil s štirimi zvezdicami plus, 139 sobami in petimi konferenčnimi dvoranami. S svojo drzno podobo bo sledil značilnostim Krasa in lipiške tradicije ter najsodobnejšim svetovnim trendom. Z unikatnim interjerjem bo gostom nudil priložnost za sproščen oddih v stiku z naravo, popeljal jih bo v svet konj in konjeništvu, obenem pa jih bo pritegnil k doživljanju Krasa.

Kot gostje so se novinarske konference udeležili: županja Občine Divača, Alenka Štručl Dovgan, državni sekretar Simon Zajc, MGRT in Maja Pak, direktorica Slovenske turistične organizacije. Ti so si bili enotni v tem, da predstavlja povezovanje treh kraških turističnih akterjev primer dobre prakse na nacionalnem nivoju ter pomemben prispevek k oživitvi slovenskega turizma.

Stojan Ščuka, direktor
Park Škocjanske jame

Matej Oset, direktor
Holding Kobilarna Lipica, d.o.o.

Janko Boštjančič, direktor
Javni zavod Park vojaške zgodovine
Pivka

IZJAVE, NOVINARSKA KONFERENCA, 12. 5. 2021

Direktor Stojan Ščuka, Park Škocjanske jame, Slovenija:

»Podpis ni le formalna zadeva, je nekaj več, saj je prerastlo v prijateljstvo in tesnejše sodelovanje, kar je zelo pomembno v teh težkih razmerah. Letos je pred nami še eno zahtevno leto, ki ni najbolj obetavno za turizem, vseeno pa je tudi slavnostno, saj obeležujemo dve pomembni obletnici, in sicer 35-letnico vpisa Škocjanskih jam na Seznam svetovne dediščine in 25-letnico ustanovitve Parka.«

Direktor Janko Boštjančič, Park vojaške zgodovine Pivka:

»Park vojaške zgodovine Pivka v letošnjem letu obeležuje 15. obletnico svojega nastanka. Osrednja

pozornost v muzejskem programu pa bo namenjena obeleževanju 30. obletnice samostojne Slovenije, v sklopu česar bo dopolnjena tudi nosilna razstava Pot v samostojnost, ki je posvečena osamosvojitvenem obdobju. Pomembna novost v letošnjem letu je tudi nov simulator letenja Spitfire, ki nadgrajuje bogato doživljajsko ponudbo Parka vojaške zgodovine.«

Direktor Matej Oset, Holding Kobilarne Lipica, d. o. o.:

»Dobri rezultati sodelovanja Parka Škocjanske jame, Parka vojaške zgodovine Pivka in Kobilarne Lipica potrjujejo, da je povezovanje prava pot za promocijo našega območja in rast turizma. To je še posebej pomembno v letošnji turistični se-

zoni, v kateri bomo tako kot v lanskem osrednjo pozornost namenili domačim, slovenskim gostom. Ponudimo jim lahko veliko unikatnih doživetij, skupaj pa smo še bolj privlačni in zanimivi, zato tudi letos našim gostom vzajemno priznavamo 25-odstotni popust ob nakupu vstopnic. Skupaj z novimi, predvsem konjeniški programi Lipice bosta izjemni podzemni svet Parka Škocjanske jame in družinski obisk Parka vojaške zgodovine Pivka zagotovo med doživetji, ki bodo pritegnili goste tudi v novi hotel Maestoso. Novi Maestoso bo – v primerni epidemiološki situaciji, ki so jo vsi v turizmu želimo – svoja vrata odprl v poletnih mesecih in bo še en razlog za to, da slovenski gostje letos za oddih izberejo naše destinacije oziroma trio kraških znamenitosti.«

IZ NAŠIH ŽUPNIJ GLASNIK

ZVONIK DIVAŠKE CERKVE

Po večletnem premoru, ko je bil zvonik divaške cerkve sv. Antona Puščavnika v tako slabem stanju, da je obstajala nevarnost, da se bo v najkrajšem času pričel podirati, smo v Divači uspeli s celovito obnovo. Zvonova se spet oglašata in z zvonjenjem pojeta slavo večnemu Bogu. Najprej je bila potrebna temeljita zidarska obnova, ki je bila opravljena v poletnih mesecih, od 2. 6. 2019 do 3. 9. 2019, s pomočjo podjetja GM Rovtar iz Škrilj (Dobravljje – Vipavska dolina). Vrednost sanacije je znašala 43.600 EUR. V novembru leta 2020 so bila dokončana dela pri obnovi zvonišča z leseno konstrukcijo in najsodobnejšo avtomatiko. Dela je izvajalo podjetje KRN iz Moravč in so znašala 19.800 EUR. Skupni strošek popravila je bil 63.400 EUR. Za zvonik je 173 darovalcev zbralo 11.500 EUR; za zvonjenje pa je 85 darovalcev prispevalo 4.100 EUR. Hvala vsem! Če seštejemo 21.000 EUR privarčevanih sredstev župnije, 17.100 EUR darov občanov – vernikov in 13.000 EUR iz občinskega sklada za sanacijo sakralnih objektov, dobimo vsoto

51.100 EUR. Primanjkljaj je znašal 12.300 EUR, ki ga je župnija pokrila iz najetega bančnega posojila. Pri poravnavi le-tega je tudi župnijo prizadela koronakriza, saj beleži »izpad dohodka« iz ofrov (božič, velika noč), blagoslova grobov (vsi Sveti), pomanjkanja miloščin pri sv. mašah, ker so cerkve zaprte ali minimalno obiskane. Posebej je treba poudariti, da sta divaška agrarna skupnost in škofija prispevali znatni vsoti, ki sta vključeni v darovano vsoto občanov – vernikov. V večstoletni zgodovini divaške cerkve je bil projekt »naš turen« eden od največjih posegov v vzdrževanju najstarejšega sakralno-zgodovinskega objekta. Da nam je tako velik projekt uspel, se veselimo skupaj z duhovnikom Slavkom Obedom, s člani gospodarskega sveta Džurom Kekičem, Primožem Grižonom, Vladom Babičem in vsemi ostalimi, ki so pomagali z denarnimi prispevki.

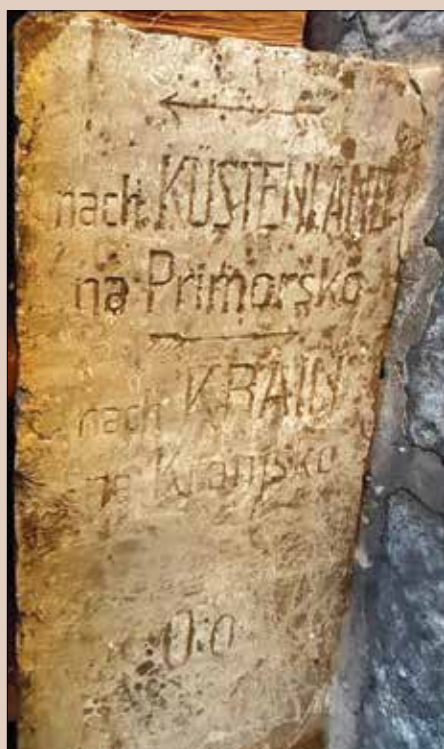
Po arhitekturni podobi in zgradbi spada divaški zvonik k oglejskemu tipu. Prevladujejo na Krasu, Istri in Vipavski dolini. Proti notranjosti vidimo kranj-

ske ali celinske tipe zvonikov s čebulasto ali zvonasto baročno streho. Na sklepnem kamnu prednjega oboka zvonika je vklesana letnica 1764, kar daje vedeti, da je bil tega leta zgrajen. Z gotovostjo lahko trdimo, da je imela cerkev najprej zvončnico (preslico ali lajbelc), kot je npr. na cerkvah v Dolnjih Ležečah ali na Gradišču. To je vidno na cerkvenem podstrešju, kjer so ostanki preslice vidni po dveh kosih ovalno brušenem, izbočenem robu, ki je tipičen za vse zvončnice. Dobro so vidni ostanki prvotne strehe, ki je bila krita s škrkami. Strešno sleme je bilo v isti višini kot je sedanje; kako je bila streha strma je razvidno z zunanje strani po vogalnih kamnih (šivanih vogalih). Izgradnja zvonika spada v obdobje, ko je habsburško monarhijo vodila cesarica Marija Terezija (1740–1780). Uvedla je številne zakonske spremembe in novosti. Cesarstvo je razdelila na pokrajine – okrožja ali kresije. Postavljene so bile deželne meje. Na cesti Divača – Senožeče na odcepu za Vremščico ali tedaj za Goriče, Famlje, Škoflje je stal mejni kamen, ki je označeval mejo med deželama Primorske in Kranjske. Na mejniku, ki je bil postavljen leta 1849, ko je bilo ustanovljeno Avstrijsko primorje, ki je vključevalo Goriško-Gradiško grofijo, Trst in Istro, piše:

Nach KUSTENLAND - Na Primorsko O, O km puščica v smeri Divače

Nach KRAIN - Na Kranjsko puščica v smeri Senožeč

LANDLSGRENZE - DEŽELNA MEJA Divača 3,5 km, Kozina 13,0 km

Škofeljci so spadali v župnijo Vremski Britof in so tako imeli farno cerkev na Kranjskem. Cerkev ima dva zvonika in čebulasto kupolo, tipično za kranjske zvonike.

Tudi številne mitnice pričajo o tedanji upravni razdelitvi avstrijskega cesarstva. Mitnice so bile v Senožečah, Škofljah, v Kačičah in tudi v Lokvi. Popisana so bila zemljišča za davčno odmero – »terezijanski kataster« .

Uvedla je obvezno osnovno šolanje. Leta 1735 se je rodil avguštinski menih Marko Pohlin, avtor Kranjske grammatike. Za časa Marije Terezije je bila Divača mala gručasta kraška vasica, ki je imela 30 domačij in okoli 200 prebivalcev. Ukvarjali so se pretežno z ovčerejo in skromnim poljedelstvom, kaj več jim gola kamnita pokrajina ni omogočala. Z načrtnim pogozdovanjem Krasa so se začeli ukvarjati v drugi polovici 19. stoletja. Divača je za časa zidave zvonika leta 1764 spadala pod Goriško nadškofijo s škofom v Trstu in župnijo v Povirju.

Vrnimo se v devetdeseta leta prejšnjega stoletja, ko smo se Divačani lotili obnovitvenih del na cerkveni strehi in celotni in popolni prenovi podirajočega se župnišča. Cerkevna streha je bila prenovljena leta 1994. Gradbena dela je opravilo podjetje Perčič. Vgrajena je bila stropna betonska plošča, betonska streha z opečno kritino. Obnovljen je bil zunanji omet cerkve. Decembra 1994 se je župnik Stepan Milan v praznični čestitki javno zahvalil vsem, ki so tedaj darovali denarna sredstva za obnovo strehe. Pohvalil je gradbeni odbor, katerega člani so bili Jordan Sosič (predsednik), Stepan Milan (župnik),

Dekleva Janko, Dolenc Ivan, Mahnič Vinko, Skok Rajko, Šavli Jože, Švigelj Vida, Vojvoda Boris in Bogdan Zlatko. Moram poudariti, da je bil gradbeni odbor formiran na Krajevni skupnosti Divača. Skupni stroški opravljenih del so znašali šest milijonov tolarjev. Sledila je obnova cerkvenega kora, pri čemer so bile demontirane stare pnevmatske orgle iz leta 1894. Stari kor je bil mnogo manjši od sedanjega. Orgelska inštalacija se je nahajala sredi kora, obdana z lesenim ohišjem. Na eni strani so bile orgle, na drugi pa smo otroci z veliko ročico polnili (pumpali) velik meh za dovod zraka v piščali. Izdelava novega kora je bila zaupana lesarskemu tehniku Marcelinu Prelcu iz Zavrha.

V letu 1996 se je gradbeni odbor skupaj z novim župnikom Lojzutom Furlanom lotil obnove župnišča, ki je bilo neuporabno, zadrževanje v njem pa zelo nevarno. Verouk je bil v cerkvi, pevski zbor je vadil v osnovni šoli in vrtcu. V prvi fazi je obseg del vseboval: utrditev obodnih zidov, izvedbo montaže plošče in komplet zamenjavo ostrešja vključno s kritino. Staro župnišče je bilo treba dobesedno porušiti, ostali so samo zunanje stene. Kot izvajalec je bil izbran najboljši ponudnik podjetje KEEN iz Divače (g. Skuk Klavdijo). Druga faza adaptacije župnišča je bila realizirana v notranji ureditvi učilnic za verouk in dvorano za srečanja, za župnijski urad – knjižnico, za sanitarije in priročno kuhinjo. Posebej je treba poudariti, da je bilo pri adaptaciji župnišča opravljenih veliko prostovoljnih ur, kot so: rušenje, odvoz materiala na deponijo in podobno.

Naj ne zveni neskromno: v Divači smo v minulih 25 letih opravili veliko dela v smislu ohranjanja sakralne dediščine, ki je del kulture vseh, ki živimo na tem območju, in ki jo je vredno spoštovati, čeprav morda nismo vsi vzgojeni v tem duhu. Sakralna dediščina razkriva našo zgodovino skozi stoletja, je identiteta prostora, kjer živimo in kjer so živele generacije naših prednikov.

Vir: J. Žiberna – Divaški prag
K. Potokar – Divača na stičišču poti
J. Sosič – arhivski dokumenti
Duhovnik g. Slavko Obed

Divača, maj 2021

Lucijan Dubrovič – Lučo
Foto: Lucijan Dubrovič – Lučo

VEČNAMENSKI OBJEKT V DIVAČI

Občina Divača z večnamenskim objektom do novega prostora za druženje, medgeneracijsko sodelovanje, vključevanje ranljivih skupin in prodajo domačih dobrot

Občina Divača je s partnerji 3. junija v okviru LAS projekta »Večnamenski objekt v Divači« odprla večnamenski objekt. Objekt se nahaja v samem občinskem središču v Divači, kjer je utrip naselja najbolj intenziven, s postavitvijo večnamenskega objekta pa se ustvarja sodoben mestni prostor, ki izboljšuje kakovost bivanja tako prebivalcev kot obiskovalcev. Dostopnost večnamenskega objekta narekuje tudi njegovo odprtost, saj je namenjen otrokom, ženskam, gibalno oviranim osebam in ranljivim skupinam za izvedbo delavnic, dogodkov, promocij, degustacij, prikazov dobrih praks in spontanemu druženju. Partnerski konzorcij LAS projekta »Večnamenski objekt v Divači« poleg Občine Divača sestavljajo še Občina Sežana, Občina Hrpelje-Kozina, Občina Komen, Osnovna šola dr. Bogomira Magajne Divača in socialno podjetje Brinjevka.

Novi večnamenski objekt

Partnerji LAS projekta »Večnamenski objekt v Divači« so Občina Divača, Občina Sežana, Občina Hrpelje – Kozina, Občina Komen, Javni zavod Osnovna šola dr. Bogomira Magajne Divača in Brinjevka, d. o. o., so. p. Operacijo delno sofinancira Evropska unija, in sicer iz Evropskega sklada za regionalni razvoj. Operacija se izvaja v okviru »Operativnega programa za izvajanje kohezijske politike v programskem obdobju 2014–2020«, prednostne osi »Socialna vključenost in zmanjšanje tveganja revščine«, tematskega cilja »«Spodbujanje socialnega vključevanja ter boj proti revščini in kakršnikoli diskriminaciji» prednostne naložbe »Vlaganja v okviru strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost« specifičnega cilja »Boljša gospodarska in socialna vključenost skupnosti na območju LAS«.

»Nov večnamenski objekt v Divači je za našo občino izjemnega pomena, saj občinsko središče z njimi pridobi

biva izjemno pomemben prostor za druženje, medgeneracijsko povezovanje, manjše kulturne dogodke, pa tudi za promocijo ponudbe lokalnih pridelovalcev in proizvajalcev domačih dobrot. Prepričani smo, da bomo prav v novem večnamenskem objektu z dodatnimi vsebinami zagotovili prostor povezovanja lokalnih prebivalcev in ranljivih skupin,« je ob odprtju novega večnamenskega objekta povedala županja Občine Divača Alenka Štrucl Dovgan.

Partnerice LAS projekta »Večnamenski objekt v Divači« so tudi občine Sežana, Hrpelje-Kozina in Komen, ki so k projektu pristopile z namenom spodbujanja izmenjave dobrih praks in ozaveščanja širše javnosti o pomenu projektov, kot je izgradnja večnamenskega objekta v Divači, ki se izvajajo na urbanih območjih LAS Krasa in Brkinov.

Socialno podjetje Brinjevka, d. o. o., so. p. in Osnovna šola dr. Bogomira Magajne Divača so prav v okviru LAS

Nagovor županje Občina Divača Alenke Štrucl Dovgan med odprtjem večnamenskega objekta.

projekta »Večnamenski objekt v Divači« oblikovali izjemno sodelovanje. Brinjevka, ki aktivno razvija dejavnosti na področju ekološkega kmetijstva (v povezavi z varovanjem naravne in kulturne dediščine ter razvojem ponudbe ekološkega turizma), izvaja tudi storitve s področja socialnega in družinskega varstva. Zaposleni v podjetju Brinjevka so divaške osnovnošolce v okviru projektnega sodelovanja vzpostavljenega vrtnarskega krožka za otroke od 2. do 4. razreda izobraževali o trajnostnem in sonaravnem kmetovanju na Krasu ter procesih nadaljnje uporabe pridelkov, zelišč, žit v kulinarčnih in drugih namenih.

Kot je povedala mag. Katarina Tomažič, direktorica podjetja Brinjevka, d. o. o., so. p., so otroci skozi celotno obdobje projekta sodelovali z ranljivimi skupinami: »Projekti, kot je ta, nas učijo sodelovanja in spoštovanja. Otroci in zaposleni v socialnem podjetju Brinjevka so skozi vrtnarski krožek doživljali možnosti aktivnega vključevanja ranljivih skupin v našo

družbo, živeli so medgeneracijsko sodelovanje, skozi občolsko dejavnost smo jim približali pomembne vrednote; nediskriminacijo, vključevanje, sožitje in spoštovanje.»

Osnovna šola dr. Bogomira Magajne Divača je v okviru LAS projekta pridobila dve visoki gredi in vzpostavila vrtnarski krožek za osnovnošolce od 2. do 4. razreda. **Ravnateljica Osnovne šole dr. Bogomira Magajne Divača Damijana Gustinčič** ob zaključku projekta dodaja: »Šola je ob pomoči Brinjevke v šolskem letu 2020/2021 v mesecu maju vzpostavila vrtnarski krožek, ki so ga otroci odlično sprejeli. Tako dobro, da bo odslej na voljo tudi na podružnični šoli Senožeče. Poleg znanja s področja sonaravnega kmetovanja, socialnega podjetništva in prodaje kmetijskih pridelkov, je projektno so-

delovanje otrokom prineslo dragocene življenjske izkušnje; okrepili so zavedanje o pomenu nediskriminacije, da bodo na pot proti odraslosti stopili z dodatnim zavedanjem o pomenu strpnosti, medgeneracijskega sodelovanja in spoštovanja drugačnosti.»

S slavnostnim odprtjem večnamenskega objekta Občina Divača pridobiva nov družabni prostor, ki bo tako domačinom kot obiskovalcem ponudil raznolike vsebine; od delavnic do druženja in povezovanja, promocijo socialnega podjetništva in različnih možnosti vključevanja v delo težje zaposljivih članov družbe, lokalnim ponudnikom bo omogočal predstavitev in prodajo ponudbe domačih dobrot. Vrednost projekta znaša 196.401,96 evrov. Operacijo delno sofinancira Evropska unija, in sicer iz Evropskega

sklada za regionalni razvoj. Operacija se izvaja v okviru »Operativnega programa za izvajanje kohezijske politike v programskem obdobju 2014-2020«, prednostne osi »Socialna vključenost in zmanjšanje tveganja revščine«, tematskega cilja »«Spodbujanje socialnega vključevanja ter boj proti revščini in kakršnikoli diskriminaciji» prednostne naložbe »Vlaganja v okviru strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost« specifičnega cilja »Boljša gospodarska in socialna vključenost skupnosti na območju LAS«.

Partnerji projekta so Občina Divača, Občina Sežana, Občina Hrpelje-Kozina, Občina Komen, Javni zavod Osnovna šola dr. Bogomira Magajne Divača in Brinjevka, d. o. o., so. p.

Janja Novoselc

Foto: KASPR

Slavnostni prerez traku in odprtje večnamenskega objekta v Divači.

Večnamenski objekt so slavnostno odprle (od leve proti desni): Katja Fedriško z Občine Sežana, županja Občine Hrpelje-Kozina Saša Likavec Svetelšek, gostiteljica – županja Občine Divača Alenka Štruel Dovgan, ravnateljica OŠ dr. Bogomira Magajne Divača Damijana Gustinčič in direktorica socialnega podjetja Brinjevka, d. o. o., so. p. Katarina Tomažič.

Odprtje so popestrili divaški osnovnošolci od 2. do 4. razreda, ki obiskujejo vrtnarski krožek, ki ga vodita mentorici Nela Subič in Barbara Jazbec.

Na okrogli mizi so se sogovornice osredotočile na koristi tovrstnih prostorov v urbanih središčih. Kot je povedala divaška županja Alenka Štručl Dovgan, si želi, da bi večnamenski prostor izkoristili tudi lokalni ponudniki.

Učenci 4. in 5. razreda, vrtnarji podružnične šole Senožec, so nastopili s prav posebnim recitalom pod vodstvom mentoric Nataše Adam in Ade Skamperle.

Večnamenski objekt je ob odprtju prvič zaživel!

Nekateri od partnerjev LAS projekta »Večnamenski objekt v Divači« so se po uradnem odprtju objekta tudi predstavili.

Divaški osnovnošolci so se predstavili s pridelki in izdelki, ki so nastali v vrtnarskem krožku.

Ob prihodnjem obisku Divače vas vabimo na ogled in druženje!

Svojo dejavnost je predstavilo tudi socialno podjetje Brinjevka.

Ste že obiskali nov večnamenski objekt?

MLAD GOSTINEC MATIC HITI NADALJUJE TRADICIJO DRUŽINE SOLTAR

Gostišče Stari grad v Senožečah je znano po svoji več kot pol stoletja dolgi družinski tradiciji, ki sta jo prav na silvestrovo 1968. leta začela sedaj 96. letna in 40 let vdova Draga z možem Anton Sotlar. Leta 1975 sta jo gostilno ob cesti Sežana – Ljubljana prepustila sinu Marjanu s soprogo Marto, kjer sta pomagala tudi otroka Matej in Mojca. Sedaj pa je znano gostišče z nastavitvami prevzel mlad in nadobuden gostinec Matic Hiti, ki bo nadaljeval z lovsko kuhinjariko, ki je več kot 50 let pritegnila na Senožeško goste od vsepovsod, tudi iz zamejstva.

V Senožečah, ki so bile nekoč znane kot furmanska postojanka, pa je velik kos kruha odrezala avtocesta. A življenje teče dalje v skrbi za pridobivanje novih gostov. Tako se je pred leti znani gostilni predvsem po lovskih jedeh pridružil še nastanitveni obrat s 14. posteljami. Pred kratkim pa je gostišče dobilo novega in mladega lastnika. To je 21-letni Matic Hiti iz Kozarišča iz Loške doline, ki je gostinski poklic vzljubil in ga opravlja že od svojega 14. leta starosti. Po končani srednji gostinski šoli v Izoli se je zaposlil pri treh različnih gostincih s tem, da je začel pri znani gostilni Pristava na Snežniku. Sedaj, ko je že v zimskem in koronavirusnem času prišel z oživljanjem gostinske dejavnosti na Senožeškem, sta mu v veliko pomoč mama Martina, ki je tudi nosilka gostinske dejavnosti, in izkušen kuhar Miha Slaček. Že v pustnem času so se izkazali z dobrodelnostjo in podarili 200 krofov za zaposlene in bolnike, ki so se zdravili v sežanski bolnišnici. Kot je Matic povedal, prisegajo na lokalno, ekološko in sezonsko ponudbo. Tako slovijo predvsem po krofih, ki bodo sicer poleg drugih sladici v ponudbi celo leto, najbolj pa seveda v pustnem času. Njihovi krofi imajo nadpovprečno težo. Težki so 13 dkg, dodati pa moramo še 7 dkg marelične marmelade, ki ročno izdelanemu krofu pripada. Ker prisegajo na lokalno, so uporabili samo lokalne sestavine kmetov senožeškega podolja, ki je iz zgodovine predvsem

poznano po živinoreji, predvsem prevladuje govedoreja, kozjereja in ovčarstvo. Ob moki, mleti v Dolenji vasi, jajcih, pa tudi domači marmeladi sta uporabila mleko z ekološke kmetije Meden iz Senožeč.

Matic z zadovoljstvom dodaja, da bodo še naprej ohranjali kulinarične specialitete, ki so bile značilne za Gostišče Stari grad. Tu je poudarek dan na divjačinski kuhinji, le da jo bodo dopolnili še z divjačinskim burgerjem, ki so ga poimenovali po poimenovali Marjan the hanter. Torej po lastniku lokala Marjanu, ki se je zeleni bratovščini priključil že pred več kot 50. leti in opravlja vidne funkcije pa ne samo v domači lovski družini, ampak je tudi častni občan Občine Divača in uspešen strelec na glinaste golobe z osvojenimi naslovi evropskega in balkanskega prvaka.

»Pa ne samo divjačinski burger, ponudbo bomo razširili tudi na druge burgerje, tudi za vegane, in ribje jedi ter pašte oz. testenine in rižote. Mladim pa smo poleg burgerjev namenili tudi steake. Z velikim veseljem povem, da smo zadržali vse dosedaj zaposlene delavce pri Sotlarju, tako da ima-

mo šest zaposlenih. V veliko pomoč mi bo tudi sestra Nina, ki sicer živi na Bizeljskem, a bo prišla pomagati za vikende. Domač kruh in ocvirkovko speče nona Danica Antončič, za pecivo pa je tokrat poskrbela nona Ema Hiti. Prav tako ostajajo v ponudbi štiri različne malice na dan po ugodni ceni. Tudi ponudbo kraških vin smo razširili na kakovostna in vrhunska vina Primorske vinorodne dežele, saj sodelujemo z lokalnimi vinogradniki, od katerih naj omenim le vinogradnike Širca Kodrič in Belica. Urnik pa smo po boljših epidemioloških razmerah podaljšali,« pove Matic, ki si je pred kratkim zlomil nogo pri spravilu lesa iz gozda.

Na slavnostni predaji gostišča (4. junija 2021) se je novi lastnik zahvalil vsem zaslužnim, med njimi tudi dosedanemu gostincu Marjanu in Marti Sotlar, ki sta gostinsko dejavnost vodila tudi skozi težke čase. Udeležili so se jo številni prisotni, med njimi tudi divaška in kozinsko-hrpeljska županja

Alenka Šturcl Dovgan in Saša Likavec Svetelšek, znani gledališki obrazi kot so Maja Blagovič s soprogom Vladimirjem Jurcem, Gojmir Lešnjak – Gojc, pisatelj Artur Štern, arhitekt Branko Areandželović, neutrudna borca za Nube Bojana Pivk Križnar in Tomo Križnar idr. Dobrodošlico ob penini in kraškem pršutu tako suhemu kot tudi kuhanemu so dodali slastno rižoto iz radiča s teranom, školjke na buzaro in odlične razne sladice. Seveda ni manjkala velika torta iz domače slaščičarne Babuška. Za prijetno razpoloženje sta poskrbela pevec Janez Sterle in godec Gregor Novak. Matic pa je za vse prisotne v družbi mame Martine in sestre Nine razrezal slastno torto in tako so ob penini nazdravili v novo in obogateno gostinsko dogajanje na Senožeškem.

Olga Knez

Foto: Olga Knez

SPOMINSKA KOMEMORACIJA OB KRAJEVNEM PRAZNIKU

V krajevni skupnosti Senožeče so tudi letos zaradi epidemije prikrajšani za vsakoletno tradicionalno spominsko prireditev ob krajevnem prazniku, ko se spomnijo krutih dogodkov na dan 2. junija 1944. leta, ko so Nemci in belogardisti v Dolenji vasi pobili sedem domačinov in njihova trupla zmetali v plamene. Letos so ob navzočnosti divaške županje Alenke Šturcl Dovgan in predsednika sežanske borčevske organizacije Bojana Pahorja, ki je bil tudi slavnostni govornik, v spremstvu praporščakov in prisotnosti domačinov položili vence na osrednji spomenik NOB v Senožečah, kjer sta v spominskem parku še doprsna kipa narodnih herojev Pepce Čehovin – Tatjane in Nika Šturmana, v Dolenji vasi pa na obe spominski plošči (ob hiši, kjer se odvija vsakoletni tradicionalni dogodek, in na vaškem domu) in grobnico na pokopališču.

»Danes smo se tukaj v Dolenji vasi zbrali, da s to kratko skromno komemoracijo počastimo spomin na tragičen dogodek izpred 77 let, ki je bistveno zaznamoval zgodovino Dolenje vasi in se ga danes spominjamo z največjo spoštljivostjo. V Dolenji vasi so 2. junija 1944 Nemci in Belogardisti ujeli interdanta in obveščevalca II. Bataljona Južnoprimorskega odreda Albina Šuca in poleg njega zverinsko ubili še šest domačinov in še žive vrgli v gorečo stavbo takratne gostilne. Postali so žrtve teh podivjanih divjakov, ki so jih barbarsko umorili. Upor proti okupatorju in NOB med 2. sv. vojno sta bila najpogumnejše dejanje v vsej zgodovini slovenskega naroda. To je bilo junaško dejanje in izraz visoke politične zrelosti naroda. Nič ne more zbrisati iz analov zgodovine strani te veličastne narodove odločitve, ničesar ni, kar bi lahko bilo v povesti našega naroda bolj slavno,

bolj junaško, bolj zgodovinsko od teh štirih uporniških let. Borci NOB so s svojimi dejanji dokazali, da so bili pripravljeni se žrtvovati za svobodo. Tako je Slovenija po njihovi zaslugi lahko postala samostojna in suverena država, kar je pred celotnim svetom tudi dokazala,« je poudaril Pahor.

Vsakoletno proslavo na Velikem Polju pa bodo letos obeležili 20. junija le s pohodom, ki se bo iz Dolenje vasi pričel ob 9. uri, in polaganjem vencev pred spomenik narodni heroini Mihaeli Škapin Drini. Osrednjo slovesnost ob dnevu državnosti pa priredja Društvo Sever 26. junija s polaganjem vencev pri spomeniku Dan prej v Divači in pohodom na hrib Kokoš.

Olga Knez

Foto: Olga Knez

DOLNJE LEŽEČE – PRAZNIK SVETE TROJICE

Zadnjo nedeljo v maju smo v Dolnjih Ležeah obhajali praznik Sv. Trojice. Slovesno sveto mašo je daroval duhovnik Slavko Obed. Cerkev, v kateri se srečamo le enkrat v letu na praznik Sv. Trojice, je bila lepo urejena in okrašena z bogatimi cvetličnimi aranžmaji, za kar gre velika zahvala prizadevnim gospodinjam. Opravljen je bil tudi obred svetega krsta, ki ga je »v imenu očeta, sina in svetega duha« prejel novorojenec Matej Maslo. Kot kaže, bodo v najkrajšem času odpravljeni vsi korona – ukrepi in da bo krajevna skupnost Dolnje Ležeče imela priložnost organizirati tudi pos-

vetni del praznovanja našega ležeškega opasila.

Lucijan Dubrovič – Lučo

Foto: Lučo

ZAPISI SPOMINA

Zavod za kulturo in sonaravno delovanje Dobra pot je ob podpori Parka Škocjanske jame in Slovenskega etnografskega muzeja kot vodilnih ustanov na področju ohranjanja naravne in kulturne dediščine v Sloveniji razvil novo mobilno aplikacijo ZAPISI SPOMINA. Namenjena je beleženju in objavljanju védenj, pričevanj, spominov starejših na najrazličnejše vidike življenja in kulture v preteklosti. Projekt s pomočjo sodobne tehnologije popularizira ustno izročilo in obenem opozarja na pomembno družbeno vlogo starejših kot nosilcev izročila.

»Spomin je v samem temelju izročila tako posameznika kot take ali družgane skupnosti. Še več, zgodovinski spomin se enači z izročilom oziroma dediščino, ki vsakokratno sedanjost posameznika ali skupnosti povezuje s prejšnjimi obdobji,« pojasnjuje Darja Kranjc, etnologinja iz Javnega zavoda Park Škocjanske jame, Slovenija.

Namen projekta Zapisi spomina je s pomočjo razvite aplikacije okrepiti vključenost starejših v družbo in opozoriti na to, da se premalo zavedamo, kako dragoceni so spomini, izkušnje in védenja starejših. Starejši so danes pogosto osamljeni, odrinjeni iz družbenega življenja, digitalni prepad med generacijami je vsak dan večji. Zato je še toliko pomembneje, da prisedemo, jim prisluhnemo in se zavemo, da

nam lahko njihovi spomini služijo kot zgled, kot opomnik, kot smerokaz za prihodnost.

Aplikacija je brezplačna za uporabo, v njej lahko svoje spomine ali pričevanja svojih staršev oziroma starih staršev objavi vsak, in sicer v obliki besedil, videoposnetkov ali zvočnih posnetkov. Omogoča, da se pripovedi o preteklosti trajno shranijo v digitalni obliki. Z objavljanjem v njej tako poskrbimo, da zgodbe naših dedkov in babic ne gredo v pozabo, temveč postanejo naš skupni temelj, na katerem gradimo danes in jutri.

Vsebina iz aplikacije je za ogled javno dostopna na spodnji povezavi oziroma QR kodi, prek katerih si lahko aplikacijo tudi prenesete in namestite. Slovenski etnografski muzej bo v letu 2021 registriranim uporabnikom aplikacije omogočil enkratni obisk muzeja po polovični ceni.

»Upamo, da bo aplikacija med ljudmi dobro sprejeta, da bo spodbudila pozitivno dožemanje starejših in odpirala mnoge medgeneracijske pogovore,« pravi Nava Vardjan, vodja projekta iz Zavoda Dobra pot.

(Projekt se izvaja v okviru razpisa »Spodbude za rešitve: Dolgoživa družba«, ki ga sofinancirata Stičišče nevladnih organizacij Istre in Krasi – ISKRA in Ministrstvo za javno upravo iz Sklada za nevladne organizacije.)

Povezava do aplikacije: <https://zapisi-spomina.dobra-pot.si/>

O Zavodu Dobra pot: Zavod Dobra pot je nevladna organizacija, ki je doma v slikoviti pokrajini Brkinov. Skozi številne projekte, programe, delavnice, mednarodne aktivnosti, tabore in mladinske izmenjave si vestno in predano prizadeva za razvoj in ohranjanje naravne in kulturne dediščine podeželja ter spodbujanje vrednot, ki jih lahko spoznavamo skozi dediščino. Več na <http://www.dobra-pot.si/>.

O Parku Škocjanske jame: Javni zavod Park Škocjanske jame Slovenija upravlja z Regijskim parkom Škocjanske jame, kjer med drugim skrbi

za varstvo kulturne dediščine, in z UNESCO biosfernim območjem Kras in porečjem Reke. Kot tak je skupaj s prebivalci in z drugimi lokalnimi akterji zavezan k ohranjanju kulturne raznovrstnosti lokalnega območja. Več na <http://www.park-skocjanske-jame.si>.

O Slovenskem etnografskem muzeju: Slovenski etnografski muzej

(SEM) je muzej »o ljudeh, za ljudi«, muzej kulturnih istovetnosti, prostor dialoga med preteklim in sedanjim, med svojo in drugimi kulturami, med naravo in civilizacijo. Že vrsto let posveča veliko pozornost razvoju partnerstev in raznim oblikam sodelovanja pri spodbujanju obravnavanja etnoloških in antropoloških tem s

področja kulture in njene interpretacije v sodobni čas. Več na <http://www.etno-muzej.si>

Zavod Dobra pot

Foto: Zavod Dobra pot

MLADINSKO DELO NA PODEŽELJU

Zavod Dobra pot je na sončno popoldne v Promocijsko-kongresnem centru Pr Nanetovh Parka Škocjanske jame v Matavunu gostil mednarodni študijski obisk kolegov nevladnikov iz Idrije, Hrvaške in Srbije. Potekal je v okviru Erasmus+ projekta Under the Loupe: Rural Youth Work, ki raziskuje izzive in priložnosti mladinskega dela na podeželju. Predstavitve so se udeležili mladinski delavci iz organizacij Idrija ID20, Udruga Prizma in Napor – Nacionalna asocijacija praktičara/ki omladinskog rada.

Najprej smo mladinske delavce popeljali naokrog in predstavili edinstveno naravno in kulturno dediščino

Parka Škocjanske jame, ki se povezuje v dveh vpisih v svetovno dediščino Unesca kot naravna dediščina Škocjanskih jam in nesnovna kulturna dediščina suhozidne gradnje.

V Kongresnem centru parka je sledila predstavitev dejavnosti Zavoda Dobra pot od začetkov do danes, predvsem pa so bili poudarjeni izzivi mladinskega dela na podeželju in smernice za nadaljnje delo. Povabilu k sodelovanju na dogodku se je na naše veselje odzvala tudi predstavica Občine Divača, ga. Romana Derenčin, ki je predstavila občinska prizadevanja za vključevanje mladih v družbene dejavnosti.

Za vse udeležence smo pripravili tudi

zanimiv primer neformalnega izobraževanja o kulturni dediščini in dve globalni igri, ki sta jih prijetno razvedrili. Zaključili smo v pozitivnem duhu in da se moramo kljub temu, da razmere niso rožnate, držati svojih vrednot ter vztrajno nadaljevati z dejavnostmi na področju mladinskega dela na podeželju.

Za obisk in odlično sodelovanje pri izvedbi se iskreno zahvaljujemo Zavodu ID2020, Parku Škocjanske jame in Občini Divača. Na še več takšnih dogodkov!

Zavod Dobra pot

Foto: Zavod Dobra pot

ŽE TRETJI UČBENIK ZA DIATONIČNO HARMONIKO PRIPRAVIL PROF. ZORAN LUPINC

Zoran Lupinc je akad. izobraženi glasbenik, pedagog in skladatelj, ki se je že pri 15. letih lotil igranja »frajtonarice«. Prav diatonična harmonika je tako postala njegovo pravo poslanstvo. Znan je po tem, da je s svojim inovativnim igranjem, inovativnimi skladbami in tehničnim izpopolnjevanjem glasbila premaknil meje zmogljivosti poustvarjanja na diatonično harmoniko. Že leta 1987 je v italijanskem mestu Athen postal prvi svetovni prvak v igranju na diatonično harmoniko in je eden redkih, ki je (pred 10 leti) nastopil z diatonično harmoniko v berlinski filharmoniji. Glasbenik, ki je razvil svojo metodo učenja, izdal vrsto albumov, učbenikov, zbirko skladb, velja za utemeljitelja pouka diatonične harmonike v glasbenih šolah. Leta 2017 je prejel prestižno priznanje Frana Gerbiča za izjemne uspehe na področju glasbene vzgoje in izobraževanja ter glasbenega poustvarjanja, ki ga podeljuje Zveza slovenskih glasbenih šol. Leto kasneje pa je bil sprejet v svetovni muzej odtisov slavnih harmonikarjev v kraju Tecoaro Terme v Italiji, v katerem od tedaj hranijo pozlačen odtis njegove desne roke.

Trenutno pa se prof. Lupinc, ki bo le-

tos praznoval 60. rojstni dan, posveča predvsem pedagoškemu delu in razvijanju novega učnega gradiva ter literature za diatonično harmoniko. Prav letos je pri založbi Igorja Podpečana Zlati zvoki izšel njegov že tretji učbenik za diatonično harmoniko, ki pomeni nadaljevanje prvih dveh iz 2003. in 2005. leta. Namenjen je spoznavanju celotnega notnega obsega melodijske strani diatonične harmonike in razvoju tehnike igranja leve roke z melodičnimi vajami na basih. Vsebuje pa veliko daljših in krajših skladb, ki so napisane v drugačnem slogu, kot smo ga vajeni pri diatonični harmoniki. Prof. Lupinc, doma iz Šempolaja, je prepričan, da bo najnovejši učbenik uspešno izpodrinil glasbeno nepismenost med »frajtonarji«. Tudi v Kulturnem društvu Kraška harmonika v Sežani, ki prav letos obeležuje 35. letnico svojega delovanja in ga uspešno vodi predsednica Danica Pavlič, so ponosni na svojega častnega člana, ki je ugledni glasbenik.

Prof. Lupinc, ki je ugleden profesor ne samo diatonične harmonike, ampak tudi klavirske harmonike in trobil, razširja svojo dejavnost od Divače preko Sežane in Komna vse do Špetra in Čedadada v Furlaniji Juljski Krajini. Poučuje tudi v harmonikarskem orkestru, v katerem se je že

pred dvema letoma povezalo sedem slovenskih glasbenih šol. Orkester je nastopil v Castelfidardu na pestižnem mednarodnem glasbenem tekmovanju PIF in igral na glavnem trgu tega mesta. Uspešno so nastopili na tradicionalnih revijah harmonikarskih orkestrov na Jesenicah, dokler jih epidemiološka zdravstvena situacija ni zaustavila.

Da bi ohranili delovanje harmonikarskega orkestra, pa v poletnem času pripravljajo že 5. poletno mednarodno akademijo harmonike, ki bo potekala od 18. do 22. avgusta v Portorožu in Piranu. Petdnevno harmonikarsko doživetje na slovenski obali pomeni tudi priprave na letošnjo revijo komornih skupin in solistov diatonične harmonike. Želijo si, da se harmonikarski orkester, slovenskih glasbenih šol razširi in pripravil program za koncertiranje v letošnjem letu in v prihodnosti. Ker je še nekaj prostih mest, se lahko zainteresirani prijavijo po e-pošti info@markostumperger.si, za dodatne informacije pa so dosegljivi na tel. 040 357 924.

Olga Knez
Foto: Olga Knez

ZAČETNO POSVETOVANJE

V četrtek, 28. 5. 2021, smo se zbrali na prvem posvetu HOPS. Kratica HOPS pomeni hitra ocena potreb in storitev, ki je kratka akcijska raziskava, namen katere je ugotoviti, kakšne so obstoječe storitve v skupnosti, kakšne so potrebe ciljne skupine ter katere storitve v lokalni skupnosti primanjkujejo.

Cilj projekta preobrazbe je preseliti stanovalcev v skupnost ter vzpostavitev mreže skupnostnih služb. Z omenjeno raziskavo bomo ugotovili, katere nove storitve je smiselno vzpostaviti v lokalnem okolju, da se storitve ne podvajajo ter lokalni skupnosti

ponudimo, kar potrebuje.

Obenem pa je HOPS način povezovanja in sodelovanja različnih lokalnih strokovnjakov. Njegov začetek je začetno posvetovanje, ki smo ga dne 28. 5. 2021 organizirali v prostorih Obrtne zbornice Sežana. Pridružili so se nam ključni akterji lokalnega okolja Kras: Društvo Vezi, VDC Koper - enota Sežana, Dom upokoencev Sežana, občina Divača, Medobčinsko društvo slepih in slabovidnih Koper (osebna asistenca), Rdeči križ Sežana in CSD Južna Primorska - enota Sežana. Predstavili smo Dom na Krasu in dislocirane

enote, projekt preobrazbe, raziskovalni načrt HOPS ter ključne statistične podatke omenjenega lokalnega območja. Sledila je odprta diskusija o storitvah, ki v skupnosti, po mnenju strokovnjakov, primanjkujejo in bi jih bilo pomembno razviti.

Naložbo financirajo Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada in Republika Slovenija.

Rene Vremec

Foto: Rene Vremec

Projektna skupina »Doma na Krasu«

SPOMINSKI DAN OBČINE DIVAČA

13. marec, SPOMINSKI DAN OBČINE DIVAČA. Spomin in opomin.

Spomin na dogodke 13. marca 1943, ko so pogumni borci Brkinske čete bojevali boj za svobodo in ko so prebivalci Kozjan občutili težo fašističnega terorja. In opomin, da se zgodovina naj ne bi ponovila.

V brkinskih vaseh ima vsaka domačija, vsako drevo in vsak kamen svojo žalostno zgodbo. Pogled v zgodovino se vsako leto v maju obudi s komemorativno svečanostjo. Letos je bil spominski dan obeležen na poseben način.

Delegacija Občine Divača in OO Združenja borcev za vrednote NOB Divača se je v soboto, 22. maja 2021, pred spomenikom na Kozjanah poklonila padlim in položila spominsko cvetje.

Glede na dejstvo, da je že vrsto let potekal na ta dan tudi tradicionalni pohod po partizanski poti na Kozjane, je tudi letos kljub slabemu vremenu nekaj pohodnikov nadaljevalo tradicijo. Na Kozjane so se odpravili iz vremensko-ribniške smeri iz doline Suhorščice.

Županja občine Divača je v priložnostnem nagovoru na Kozjanah med drugim dejala: »Pogum in žrtvovanje borcev ne sme biti nikoli pozabljen. Danes smo stalno nezadovoljni in vedno najdemo nekaj, nad čimer se lahko pritožujemo. Ne zavedamo se, da smo lahko srečni, da živimo v miru, da živimo v svobodni državi, da govorimo svoj jezik in imamo svojo kulturo. Storit moramo vse, da ta dragoceni mir ohranimo tudi za naše otroke in naše vnuke.

Poguma slovenskemu človeku nikoli ni manjkalo. A primanjkuje nam enotnosti, povezanosti, spoštovanja

skupnih vrednot, tistih, ki nas povezujejo. To je tisto, kar danes še kako potrebujemo. Zato se ob spoštljivem spominu na upor proti okupatorju ozirno v prihodnost, ki nam je sku-

pna in hkrati usojena.«
V produkciji Občine Divača in Alenfra Production je nastala tudi spletna prireditev, ki je predvajana na spletni strani Občine Divača in na YouTube

kanalu Občine Divača.

Romana Derenčin,
Občinska uprava Občine Divača,
Foto: arhiv Občine Divača

OLIMPIJSKA BAKLA V DIVAČI

V četrtek, 20. 5., se je v Divači odvijal prav poseben dogodek, ki smo mu bili navzoči tudi otroci in strokovne delavke iz vrtca.

Po Divači je potovala slovenska olimpijska bakla – najprej jo je iz Senožec prinesel jadralec Mitja Nevečny, kjer jo je nato predal kara-

teistki Niki Frank. Niko in Mitjo je spremljala ekipa mlajših članic in članov iz divaškega karate kluba BUSHI, nekateri otroci obiskujejo tudi naš vrtec, zato smo jih prepoznali in navijali zanje.

Ekipa je ponesla baklo po ulicah Divače do stavbe Občine Divača in bak-

lo predala županji občine Divača. Otroci iz vrtca smo si na različnih lokacijah ogledali tek in predajo ter za športnike glasno navijali.

Mateja Lah Vojska, dipl. vzg.,
vzgojiteljica v enoti Divača
Foto: Mateja Lah Vojska

OLIMPIJSKA BAKLA POMENI POVEZOVANJE IN ŠIRJENJE VREDNOT OLIMPIZMA

Vrsti mest in vasi, ki so tradicionalno popeljale baklo po svojih ulicah, se je pridružila tudi Divača. Bakla je pred olimpijskimi in paraolimpijskimi igrami v Tokiu svojo pot začela 3. maja v Bovcu. Na poti bo kar do 23. julija, v teh dneh pa bo obiskala vseh 212 slovenskih občin. V Divači jo je prevzela naša uspešna karateistka Nika Frank, ki poleg izjemnih uspehov nosi tudi naziv najboljše športnice Brkinov in

Krasa. Nika je tako 20. 5. baklo predal olimpijec Mitja Nevečny na križišču v Divači. Nika jo je skupaj z ekipo mlajših članic in članov karate kluba Bushi Divača nesla vse do občine, kjer jo je prevzela županja. A zgodbe olimpijske bakle tu še ni konec. Njena pot se je nadaljevala na stadionu, kjer je Nika skupaj z mlajšimi člani kluba pretekla krog, medtem ko je ves čas držala baklo visoko v zraku. Nošenje bakle je izje-

mnega pomena za občane in občanke občine Divača, saj pomeni povezovanje in širi vrednote olimpizma. In kdo bi bolje poosebljal te vrednote kot naša Nika Frank, ki pravi, da ji olimpijska bakla predstavlja trdnost, pooseblja športni duh in vsem športnikom, tako rekreativnim kot vrhunskim, vliva upanje, da ni nič nemogoče.

Nicol Vujović

SLOVENSKA OLIMPIJSKA BAKLA

Olimpijski ogenj za igre v Tokiu 2020 je zagorel že 12. 3. 2020, kar je pred razglasitvijo pandemije. Z zgodovinskim zamikom iger je bila dana priložnost, da se soustvari vseslovenski poklon športu in širi vrednote olimpizma. Projekt Slovenska olimpijska bakla, katerega namen je promovirati in pospremiti slovenske športnike na olimpijske igre v Tokio, hkrati pa promovirati lokalni šport, uspešne športnike in s tem z zgledom spodbujati predvsem mlade k športnemu udejstvovanju, je bil zasnovan že v lanskem letu. S predstavitvijo OI v leto 2021 je bil letošnji koncept Slovenske bakle nadgrajen z ambicijo, da slednja obkroži celotno Slovenijo in obiše

vse občine ter zamejske skupnosti ter s tem simbolno prepotuje 12.000 kilometrov, kot je dolga pot do Tokia. Projekt poteka pod okriljem OKS-ZŠZ, naš koordinater je bila Regijska pisarna OKS Koper.

Slovensko baklo je izdelala Skupina SIJ – Slovenska industrija jekla. S svojo strategijo sponzorstev v športu pod blagovno znamko Jeklena volja in z ambasadorko Petro Majdič je prebujala jekleno voljo v ljudeh. Skupina SIJ je sponzor Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenja športnih zvez. S slovensko baklo, katere ambasadorka je Urška Žolnir Jugovar, so bile prenesene sporočila solidarnosti, upanja in izjemne jeklene volje med ljudi. Bak-

la potuje po Sloveniji in številni tekači, nosilci plamenice ter spremljevalci povezujejo Slovenijo ter širijo vrednote olimpizma.

Slovenska bakla je izdelana iz nerjavečega jekla in bukovega lesa. Oblika in izbor materialov sta prepletena z močno simboliko: reciklirano nerjavno jeklo kot simbol trdnosti in trajnosti ter bukov les kot simbol modrosti in samozavesti. Plamenico zaključuje krona v silueti Triglava. Ročaj iz bukovega lesa objema pet olimpijskih krogov, simbolov povezovanja. Plamen v kroni širi svetlobo, simbol upanja.

20. 5. 2021 smo plamenico sprejeli v naši občini. V okviru dogodka so različne skupine športnikov, lokalnih

odločevalcev in javnih zavodov ponesle baklo iz rok v roke po Divači in okolici. Zaradi epidemije in z njo povezanih ukrepov dogodek žal ni bil javen s prisotnostjo gledalcev, ampak interne narave. Organizatorji projekta ter vsi lokalni koordinatorji smo se zavedali, da bo projekt v teh časih uspešen le, če se bomo vsi deležniki temeljito držali navodil in priporočil odgovornih glede epidemiološke situacije. V zasnovi našega načrta sprejema bakle je bila izvedba simboličnega teka različnih skupin. Skupine tekačev so oblikovale različne skupine športnikov, lokalnih odločevalcev in javnih zavodov, ki so baklo ponesle iz rok v roke po Divači in okolici. Zasledovali smo cilj, da plamenica prinaša sporočilo sodelovanja in zato povabili k sodelovanju različne deležnike in željo, da bi ta dogodek predstavljal nagrade najboljšim športnikom ter spodbujanje vseh, ki šport spremljamo in promoviramo na različne načine. Simbolika spoštovanja in časti plamenice je prežela vse nosilce, ki so jo z velikim spoštovanjem nosili in za trenutek zagotovo občutili neizmernost tega trenutka. Čast prvega nosilca bakle v občini je pripadla domačemu olimpijcu, jadralcu, Mitji Nevenčnyu iz Divače, udeležencu Poletnih olimpijskih iger v Pekingu. Mitja se je na simbolični način poklonil domačinu Rudolfu Cvetku, prvemu Slovencu, ki je osvojil olimpijsko medaljo, ko je na olimpijskih igrah v Stockholmu leta 1912 kot član avstrijske sabljaške reprezentance osvojil srebro v ekipnem tekmovanju s sabljo. V Mitjinih rokah je bakla začela pot

v Senožečah, pred Dvorano Rudolfa Cvetka. Na pot so jo pospremili navdušeni učenci, učenke in učiteljice podružnične šole Senožeče ter najmlajši iz Vrtca Senožeče. Čast prvega prevzema v Divači je pripadla Naj športnici Krasa in Brkinov za leto 2020, Niki Frank, članici Karate kluba Bushi Divača. Ob vstopu v Divačo je Nika skupaj s svojimi najmlajšimi kolegi Karate kluba ponesla plamenico do Občine in jo tam predala županji Alenki Štruel Dovgan. V spremstvu predstavnikov odločevalcev, članic in članov Občinskega sveta občine Divača je bakla v županjinih rokah prispela do osrednjega prireditvenega prostora na nogometnem igrišču v Divači. Navdušen in spoštljiv pozdrav zbranih tekačev in nosilcev plamenice, predstavnikov OKS ter sponzorjev projekta je ustvaril za nas primerljive trenutke olimpijskega ponosa. Bakla je nato »potovala« iz rok v roke nosilcev različnih skupin, ki so tekli simbolični »krog« po igrišču. Županja je baklo iz Divače ponesla do Parka Škocjanske jame in jo pred UNESCOVIM simbolom predala predstavnikom jamarjev in jamskih vodnikov. Ti so jo ponosno ponesli do razgledišča. Na simbolični način je tako plamenica nad našim dragocenim jamskim sistemom zaključila potovanje po občini. Iz Parka sta jo predstavnika jamarjev in jamskih vodičev ponesla do meje občine Ilirska Bistrica in jo tam predala športnim kolegom.

Sodelujoče skupine: KARATE KLUB BUSHI DIVAČA, nosilka Nika Frank; NOGOMETNI KLUB ŽELEZNIČAR

DIVAČA, nosilec LEON GAČNIK; OBČINSKI SVET OBČINE DIVAČA, nosilka županja Alenka Štrudl Dovgan; OBČINSKA UPRAVA OBČINE DIVAČA, nosilec direktor OU IZTOK FELICJAN; OLIMPIJEC MITJA NEVENČNY; OSNOVNA ŠOLA dr. Bogomirja Magajne DIVAČA, nosilka SARA BOGDAN; PARK ŠKOCJANSKE JAME, (jamski vodiči in jamarji) nosilec TOMAŽ ZORMAN; in nosilka ROŠANA CERKVENIK, STANOVANJSKA SKUPINA DRUŠTVA VEZI DIVAČA, nosilec TADEJ VRABEC; ŠPORTNO DRUŠTVO poSKOKec DIVAČA, nosilec ROK KAVČIČ; ŠPORTNO DRUŠTVO ŽOGICA DIVAČA, nosilec ENEJ GERŽELJ ČEBRON; VARSTVENO DELOVNI CENTER DIVAČA, nosilec ALEKSANDER KRIŽMANIČ; VEZI VIZIJA – PND DIVAČA, nosilka JASNA BOŽAC.

Posebej smo bili počaščeni in hvaležni, da stase povabilu prijazno odzvala naš olimpijec Mitja in naša najboljša športnica Krasa in Brkinov Nika in da so dogodek v Divači obiskali predstavniki OKS-ZŠZ, vodja regijske pisarne za regijo OKS-ZŠZ Južna Primorska, predstavniki sponzorjev projekta. Hvala vsem.

Posebej hvala Nogometnemu klubu Železničar Divača za ureditve osrednjega prireditvenega prostora in pomoč pri izvedbi dogodka.

Na svoji poti je bakla že »poskrbela« za raznovrstne atrakcije in presežke, dosegla je najvišjo točko na Triglavu, na področju južne Primorske pa najnižjo točko pod gladino morja. Vsaka občina si na svojevrsten način prizadeva baklo pospremiti na znamenite lokacije v občini. In zagotovo nas vse čaka še veliko presenečenj.

Dogajanje projekta Slovenska bakla je bilo mogoče spremljati na uradni spletni strani <https://bakla.olympic.si/> ter na drugih socialnih omrežjih in platformah.

Romana Derenčin,

Občinska uprava Občine Divača,

Foto: arhiv Občine Divača

SOPOTNIKI 2.0 – Z NOVIM HIBRIDNIM VOZILOM ZA VEČJO KAKOVOST BIVANJA IN BOLJŠO MOBILNOST STAREJŠIH

Partnerji LAS projekta Sopotniki 2.0 so s slovesno predajo Toyotinega hibridnega vozila in uvodnim srečanjem začeli z zasledovanjem dodatnih prizadevanj za izboljšanje kakovosti bivanja starejših na območju občin Divača, Hrpelje-Kozina in Sežana. Zavod Sopotniki, Občina Divača, Občina Hrpelje-Kozina, Zavod Dobra pot in podjetje KASPR si skozi projektne aktivnosti prizadevajo za povečanje mobilnosti starejših in dostopa do storitev, posebno pozornost pa ob tem namenjajo tudi vključevanju drugih ranljivih skupin na podeželju. Partnerji LAS projekta Sopotniki 2.0 so se že na uvodnem srečanju 18. maja 2021 zapeljali projektним izzivom naproti! Enega najpomembnejših projektnih korakov je omogočilo podjetje Toyota Adria, ki je za potrebe izvajanja LAS projekta občinama Divača in Hrpelje-Kozina v najem predalo hibridno vozilo, ki bo omogočilo trajnostno zasledovanje projektnih ciljev. Marko Zevnik, direktor Zavoda Sopotniki, je ob tem povedal: »Projekt na območje uvaja dodatno vozilo, ki bo znatno povečalo kapacitete prevozov za starejše, hkrati pa želimo v prostovoljstvo vključiti nove ranljive skupine, z razvojem nove aplikacije pa v obstoječi model trajnostne mobilnosti dodati intermodalnost, da bodo lahko naši uporabniki na prostovoljstvu temelječo storitev zavoda Sopotniki uspešno dopolnjevali z obstoječimi oblikami javnega prevoza. S tem zasledujemo tudi trende, ki jih v mobilnosti narekujejo pametna mesta in skupnosti.« V LAS projekt se vključujeta tudi dve občini. Županja Občine Divača Alenka Štruel Dovgan je ob začetku projekta izpostavila predvsem pomen nadgradnje prevozov in povečanje kapacitet: »V takšnih projektih lahko skupaj s partnerji uspešno premostimo izzive, ki jih prinaša staranje prebivalstva v odročnih vaseh, hkrati pa druge ranljive skupine spodbudimo k medgeneracijski solidarnosti in vključevanju v prostovoljske aktivnosti.« Promociji prostovoljstva in višanju stopnje vključenosti v prostovoljske aktivnosti na podeželju pritrjuje tudi županja Občine Hrpelje-Kozina Saša Likavec Svetelšek: »Občina Hrpelje-Kozina je tudi letos prostovoljstvu prijazna občina, še posebej je v prostovoljstvu dragocena izkušnja, ki jo to prinaša posameznikom. S sodelovanjem v takšnih projektih prav tako povezujemo generacije na precej velikem območju naše občine, dvigujemo kakovost bivanja vseh občanov ter tudi tistih, ki živijo v oddaljenih vaseh uspemo zagotavljati mobilnost.«

Nava Vardjan, direktorica Zavoda Dobra pot, Zavod za kulturo in sonaravno delovanje, med številnimi cilji projekta izpostavlja: »Sopotništvo ima izjemno pomemben izobraževalni vidik, saj z vključevanjem prostovoljcev v različne inovativne oblike neformalnih izobraževanj močno krepimo aktivacijski kapital ranljivih skupin. Prostovoljstvo ne pomeni le pomagati, ampak tudi nabirati delovne navade in krepiti znanja na različnih področjih.« Inovativno povezovanja prostovoljstva, krepitev kompetenc ranljivih skupin in uvajanje pametnih IT rešitev na področju upravljanja trajnostne mobilnosti na podeželju je k projektu pritegnilo tudi podjetje KASPR. Direktorica Janja Novoselc ob tem dodaja: »Sodelovanje v projektih, kot je LAS projekt Sopotniki 2.0, je na izjemna priložnost, da podjetje s

Trak ob prevzemu vozila, ki bo tudi na območju občine Divača omogočil več prevozov za starejše, je slavnostno prerezala tudi divaška županja Alenka Štruel Dovgan.

svojim znanjem prispeva k izboljšanju položaja najranljivejših in uvajanju trajnostnih rešitev ter se aktivno vključi v okolje, v katerem s sodelavci delamo in živimo.« Enemu pomembnih projektnih korakov botruje tudi poslovno sodelovanje s podjetjem Toyota Adria, ki je občinama Divača in Hrpelje-Kozina v najem predalo hibridno vozilo, ki bo omogočilo večanje števila prevozov. Kot je ob predaji povedal generalni direktor podjetja Toyota Adria Gregor Mauko: »Toyota je ena izmed največjih globalnih blagovnih znamk. A na koncu dneva Toyoto sestavljamo ljudje, ki smo prisotni lokalno. Naše poslanstvo, ki smo ga pred nekaj leti obeležili s partnerstvom olimpijskega in paralimpijskega gibanja, je združeno v sloganu »Start Your Impossible«. Zato sem vesel, da tudi lokalno začnemo nekaj »nemogočega«. V tem duhu vidimo tudi naše sodelovanje s Sopotniki in reševanje problematike mobilnosti starejših, ki so tega prikrajšani, nas navdaja z nepopisnim zadovoljstvom. Ko projekti, kot je ta, obrodijo sadove na lokalni ravni, je to nekaj najlepšega. S partnerji v skladu s poslanstvom Toyote, ne proizvajamo le vozil, zagotavljamo in širimo tudi srečo.« Ker Toyota Adria ob vsakem prodanem vozilu v znak spoštovanja okolja zasaadi drevo, je slovesni predaji vozila v uporabo sledila še zasaditev drevesa pri INFO centru Parka Škocjanske jame. LAS projekt Sopotniki 2.0 traja od 3. maja 2021 do 3. maja 2022. Skupna višina odobrenih sredstev v okviru projekta znaša 42.288,67 evrov. Za aktivno, trajnostno in sodelovalno prihodnost; ker smo človek človeku sopotnik. Aktivnost sofinancirata Evropska unija iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in Republika Slovenija v okviru Programa razvoja podeželja 2014–2020. Aktivnost se izvaja v okviru Podukrepa 19.2: Podpora za izvajanje operacij v okviru strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost. Za vsebino je odgovoren Zavod Sopotniki. Organ upravljanja, določen za izvajanje Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2014–2020, je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Partnerji projekta so Občina Divača, Občina Hrpelje-Kozina, Zavod Dobra pot in KASPR, Janja Novoselc s.p.

Anu Kahuna

Foto: Zavod Sopotniki

Brezplačni prevozi za starejše

...Sopotniki

zavod za medgeneracijsko solidarnost

Pokličite nas na **031 831 030**
od ponedeljka do petka od 7. do 15. ure.

info@sopotniki.org

Sopotniki –
sodelujemo, povezujemo, spreminjamo.

DOBRA POT
zavod za kulturo in sonaravno delovanje

RAD(A) POMAGAŠ?

PRIDRUŽI SE SUPER EKIPI PROSTOVOLJCEV in
ZAPELJI STAREJŠE PO OPRAVKIH

Pokliči na: **031 831 030** ali piši na: info@sopotniki.org

www.sopotniki.org
www.facebook.com/Sopotniki

DOBRA POT
zavod za kulturo in sonaravno delovanje

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja

RAZGLASITEV REZULTATOV NATEČAJA

Sredi meseca maja smo v imenu društva TKŠD Urbanščica v dvorano Rudnika Vreme povabili učence in učiteljice podružnične šole v Vremah ter razglasili rezultate natečaja, ki smo ga objavili za opremo informativne table za otroško igrišče. Tabla bo postavljena na otroškem igrišču ob vremski dvorani. Na natečaju za izbor imena igrišča in risbe na tabli so sodelovali učenci OŠ dr. Bogomirja Magajne – podružnične šole v Vremah.

Po zaključku natečaja smo v razstavnih omarah pripravili razstavo vseh prispelih risb. Komisija pri društvu in lastnik Grafičnega studia Brajdih iz Sežane smo imeli kar težko nalogo glede izbora risb, saj so bile vse zelo zanimive in ustvarjalne. Odločili smo se za risbo, ki jo je narisala **Veronika Starc**, učenka 5. d razreda. V osebi rudarja smo zaznali tudi »nagajivega jamskega škrata, ki je rad nagajal rudarjem, jim kradel malico. Imel pa je

tudi dobre lastnosti saj je rudarjem pomagal pri iskanju ugodnih plasti premoga in jih opozarjal pred nesrečo. Ime »Rudarček« je za otroško igrišče izbral **Vid Živkovič**, učenec 1. razreda. Vsem učencem in učiteljicam smo se zahvalili za sodelovanje, nagrajenima učencema pa podelili priložnostni nagradi.

Mirjam Frankovič Franetič

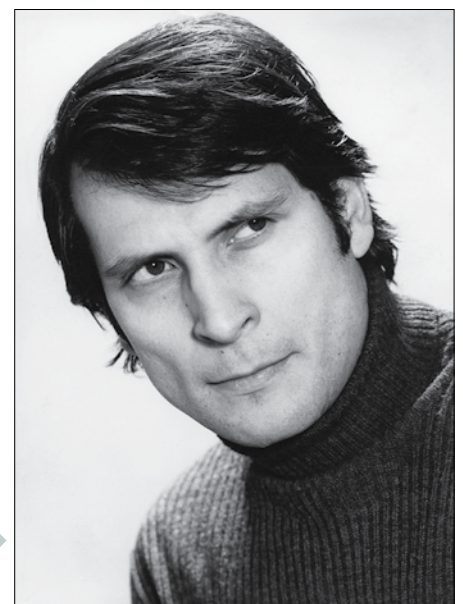
Foto: Mirjam Frankovič Franetič

POKLON BORISU CAVAZZI IN 10. OBLETNICA DELOVANJA MSFI

Na **Mednarodni muzejski dan** je Muzej slovenskih filmskih igralcev po večmesečnem premoru ponovno zaživel. Razveselili smo se prvih obiskovalcev in šolskih skupin, ki so že nestrpnost pričakovale ponovno snidenje ter zvedavo odkrivale skrivnosti filmskega sveta. S 1. junijem je v veljavo stopil tudi nov poletni urnik. V prihajajočih mesecih nas lahko obiščete vsako sredo, četrtek, petek, soboto in nedeljo med 9. in 18. uro. Počasi že vstopamo v poletje, ki bo tudi letos filmsko obarvano. V petek, 2. julija, se bomo na Škratelnovi domačiji skupaj poklonili izjemnemu filmskemu in gledališkemu igralcu in ustvarjalcu **Borisu Cavazzi** ter tako že tradicionalno obeležili tudi rojstni dan Ite Rine. Letošnje praznovanje bo še po-

sebej slovesno, saj mineva natanko 10 let, odkar smo prvič odprli svoja vrata in v prenovljene prostore sprejeli prve obiskovalce. Večer bomo preživeli v odlični družbi in skupaj tudi nazdravili, dogajanje pa bo z glasbo popestrila skupina **Trio Lumi**. Ob slovesni priložnosti bo izšla monografska publikacija *Poklon Borisu Cavazzi*, v kateri je predstavljena igralčeva nadvse bogata filmska pot. Zvečer bo pod zvezdnatim kraškim nebom prvič letos zabrnel naš 35 mm filmski projektor. Na platnu bo zasijala drama *Kormoran* (1986) režiserja Antona Tomašiča. V filmu Borisa Cavazzo srečamo v vlogi mornarja Maksa, ki se bori z alkoholizmom, njegove zasluge pa niso zgolj igrske narave, saj je poleg glavne filmske vloge zasedel tudi

mesto scenarista. S filmskimi projekcijami bomo nadaljevali ob petkovih večerih v avgustu. Naše platno bomo ponovno osvetlili v petek, 6. avgusta, ko bo na sporedu eden najlepših ljubezenskih filmov vseh časov **Ca-sablanca** (1942) Michaela Curtiza. V petek, 13. avgusta, nadaljujemo z melodramo **Daleč od nebes** (Far From Heaven, 2002) režiserja Todda Haynesa, v kateri v glavnih vlogah blestita Julianne Moore in Dennis Quaid. Na predzadnji petek bomo zavrteli celovečerni dokumentarni film **Peterka: leto odločitve (2003)** režiserja Vlada Škafarja, ki spremlja leto dni življenja enega največjih slovenskih šampio-

nov in idolov Primoža Peterke. Zadnji film letošnjega poletja **Pomlad, poletje, jesen, zima ... in pomlad** (Bom yeoreum gaeul gyeoul geurigo bom, 2003), ki ga je režiral Kim Ki-duk, bo na sporedu v petek, 28. avgusta. Prva dva avgustovska filma bomo zavrteli ob 21. uri, zadnja dva pa bomo predvajali nekoliko prej, in sicer ob 20.30. S pestrim programom bomo v poletnih mesecih poskrbeli tudi za mlade filmske navdušence. Med 26. in 30. julijem v sodelovanju z Luksuz produkcijo ponovno organiziramo delavnico igranega filma. Namenjena je otrokom in mladim od 11. do 17. leta, prijave pa sprejemamo

na elektronski naslov: msfi@kinoteka.si ter na telefonsko številko 041/550-044. V juliju in avgustu se nam lahko pridružite tudi na mesečnih ustvarjalnih delavnicah *Podobe filma*. Delavnica posvečena sinhronizaciji bo na sporedu v soboto, 10. julija, ob 14. uri, na predzadnjo soboto v avgustu pa se dobimo še na delavnici *Skok v tretjo dimenzijo*, kjer bomo bolje spoznali 3D film. Toplo vabljeni na poletno druženje na Škratelnovo domačijo!

Tamara Udovič,

Muzej slovenskih filmskih igralcev

Foto: arhiv Slovenske kinoteke

ČELJUSTNIKI – FIRST LEGO LIGA NA OŠ DR. BOGOMIRJA MAGAJNE DIVAČA

Tekmovanje z roboti se zdi futuristično in nerealno, vendar že dobra tri leta poteka na Osnovni šoli dr. Bogomirja Magajne krožek robotike, otrokom bolj poznan kot FLL. FLL pomeni FIRST® LEGO® liga. Osnova FIRST® LEGO® lige sta robotika in raziskovanje, posebnost pa vrednote. Je tekmovanje, ki poteka po vsem svetu pod okriljem multinacionalke Lego in ameriške fundacije First. V Sloveniji pa je partner in organizator tekmovanj Zavod Super Glavce, ki tudi financira, organizira in izvaja programe FIRST® LEGO® lige.

Tekmovanje je sestavljeno iz robotskega dela, ki obsega izdelavo in programiranje robota ter poteka na predpisani podlagi (polju), kjer mora robot opraviti določene naloge ter priprave projekta in vzgoje vrednot, kot so spoznavanje novih veščin in znanj, delavnosti, timskega dela in ne nazadnje zabave.

V letošnjem šolskem letu je bila glavna tema projekta FLL šport oz. gibanje. Učenci so pripravili načrt večnamenskega rekreacijskega parka, ki je v Divači prepotraben. Pri iskanju potrebnih znanj za pripravo projekta so obiskali rehabilitacijski center Rehabo v Divači, posvetovali so se karateistko Niko Frank, ki je bila Najšportnica Krasa in Brkinov, z atletoma Janom in Axlom Luxa, športnim komentatorjem Ervinom Čurličem in z učiteljema športne vzgoje na OŠ Divača, ki sta bila v mladih letih člana prvoligaškega košarkarskega kluba in

nogometnega kluba. Iskanje znanja v načinih financiranja in umestitve projekta pa so poiskali pri Damijani Gustinčič, občinski svetnici in ravnateljici šole, ter arhitektu Stojanu Lipoltu.

Tudi v času zaprtja šol so se posamezniki urili v izdelovanju robotov iz lego kock in programiranju robotov, da čimbolj opravijo zadane naloge. Na tekmovanju, ki je potekalo v Celju 16. 5. 2021 pod strogimi Covid pogoji in pred komisijo, je ekipa učencev in učenek predstavila vrednote, ki so jih pridobivali in v duhu katerih delujejo v skupini FLL, predstavili so projekt in robota ter dosegli zmago v tekmi robotov na polju, v skupni uvrstitvi pa so bili drugi. Tako se je ekipa mladih iz OŠ Divača uvrstila na državno tekmovanje FLL, ki bo potekalo on line – na daljavo, to pa zato, ker se bodo državnega oz. meddržavnega tekmovanja udeležile tudi ekipe iz Hrvaške, Bosne in Srbije ter najboljše iz Slovenije.

Skupina je na tekmovanju predstavila projekt Rekreacijskega parka, ki je bil prvotna ideja in je umeščen v prostor shematsko. Po tekmovanju v Celju pa je skupina projekt dodelala tako, da kot projektno nalogo predstavi idejo parkovnega gozda v vrtači, imenovani »Krgunci«, med Osnovno šolo Divača, obema deloma naselja Divača in železniško progo proti Sežani, kjer so tudi po prostorskih planih občine predvidene zelene površine namenjene športu in rekreaciji.

Idejo smo razdelali v zamisel parka, ki bi vseboval mladim atraktivne točke,

ki bi se smiselno dopolnjevale z že obstoječimi igrišči.

Prenovljen rekreacijski park bi uredili preprosto in z uporabo naravnih danosti, ki bi jih vključili v park. Ime parka bi bilo »Krgunce«, saj je to ledinsko ime za dolino, kjer bi bil park lociran. Rekreacijski park bi bil razdeljen na PARKOVNI GOZD, kjer bi imeli prostor za jogo, fitnes na prostem in kjer bi bili športni rekviziti narejeni iz lesa. Ob strani bi bil prostor za piknik in paint ball. Že obstoječemu nogometnemu stadionu, ki ga je treba povečati, in igrišču z umetno travo bi dodali SKATE PARK, okrog skate parka bi speljali tekaško stezo z umetno maso ter novo tekaško in sprintersko stezo, dolgo 400 metrov. Nad že narejenim stadionom so stopnice, ki vodijo do športne dvorane in treh igrišč ob šoli in vrtcu. V neposredni bližini je še neuporabljena stena, na kateri bi lahko naredili plezalno steno tako, da bi ji dodali oprijeme in primerno uredili za plezanje ter ZIP-line.

Kot noviteto pa bi dodali še center za urjenje jamskih potapljačev, saj se skupini Divača zaradi razvejane jamske dejavnosti in tradicije za to zdi kot naročena. Urejen bi bil prostor, globoki bazen – jašek za trening jamskega potapljanja. To je specifična stvar, vendar spada na Kras, saj se pri nas v jamah potapljajo jamski potapljači s celega sveta. Vendar je to potapljanje odvisno od vodostaja podzemnih voda in s tem umetnim jakom bi imeli jamski potapljači prostor vedno na razpolago

za trening in dodatno vajo te specifične aktivnosti. Vse ostale športne površine bi bile namenjene mladim in starejšim ter za veliko večino športnih aktivnosti, ki jih športniki in mladi v našem kraju in občini potrebujejo.

Skupina pa ni ostala samo pri zamisli. Pozanimala se je tudi kakšni so postopki, da občina zares prične to idejo tudi uresničevati. V tem smislu so idejo predstavili županji in ravnateljici šole, ki pa je bila tokrat v vlogi občinske svetnice. Skupini je predstavila formalno pot za uvrstitev ideje na sejo občinskega sveta.

Da bi ideja čimbolj zaživela tudi med vsemi občani in da bi naše občane spravili v gibanje doma, ko so deževni dnevi, čas karanten in podobno ter jih odvrnili od neskončnega gledanja televizije in računalnika, je skupina Čeljustniki pripravila namizno igrico, ki je primerna za vse generacije in starosti. Še najzanimivejša je, če jo skupaj igra cela družina. Igrica je objavljena v tem občinskem glasilu in zanjo ne potrebujete velikih priprav. Postavite jo na mizo, potrebujete še kocko in po eno figurico (kakaršnokoli) za vsakega igralca. Število igralcev ni omejeno. Potrebujete le še dobro voljo.

Želja skupine je, da občinski svet ide-

jo čimprej uvrsti na dnevni red in začne o tem resno razmišljati. Divača se razvija in širi. Potrebe po površinah za sprehod in gibanje ter športne aktivnosti so vse večje.

Upamo, da bo naša ideja padla na plodna tla in se razvila ter da bo Divača v bodočnosti dobila rekreacijski park, ki ga bomo lahko uporabljali vsi. **Idejo rekreacijskega parka »Krugunce« in razgibalno igrico Čeljustnikov z veseljem posvečamo kot naš samostojni prispevek Evropskemu tednu mladih 2021, ki je potekal v tednu od 24. do 30. maja 2021. V tem času so po vsej Evropi potekali različni dogodki in srečanja z osrednjim sporočilom letošnjega Evropskega tedna mladih (ETM), ki je »Prihodnost je v naših rokah.« Prepričani smo, da smo s tem korakom zajeli bistvo sporočila letošnjega ETM, saj smo z idejo in vizijo vzeli prihodnost našega domačega okolja v svoje roke ter na svojstven način uresničili poslanico naše Nacionalne agencije v programih EU na področju mladine (MOVIT): »Temelje za prihodnost pa ustvarjamo tukaj in zdaj. Mladi imajo moč, da postavijo cilje in prispevajo k pobudam za izboljšanje**

svojega položaja in položaja drugih v prihodnosti.« Tudi na ta način se Čeljustniki vključujemo v izpolnjevanje novih programov EU za mlade za obdobje 2021–2027, kot so aktivno vključevanje v družbo, prispevanje k zelenim ciljem, izboljšanje digitalnega znanja in s tem boljše soočenje s prihodnjimi izzivi ter vključenost in odprtost za raznolikost.

Skupina Čeljustniki: Blažka Grižon, Klara Felicjan, Anja Kocjančič, Ivan Felicjan, Kristjan Mrzlič, Vid Grižon in Nace Mrzlič

Mentorji: Lucija Prihavec Mahorčič, Emil Velikanje, Izток Felicjan
Foto: Zavod Super Glavce

Tekmovanje

Čeljustniki

Skupina na podelitvi

ZOPET Z MAG. HEČIMOVIČEM V NARAVO

Po dobrih dolгих osmih mesecih (od 12. 9. 2020) se je skupinica devetih članov zeliščarske sekcija Kulturnega in športnega društva Šator Štorje, ki jo vodi Vera Lah, pod vodstvom botanika mag. Stipeta Hečimovića zopet (15. 5. 2021) odpravila v naravo. Delovanje ljubiteljev narave in zdravega načina življenja se je iz zadružnega doma v Štorjah že pred časom preselilo v Dolnje Ležeče. Tokrat so uživali v lepem sončnem vremenu ob spoznavanju rastlin in njihovih zdravilnih lastnostih.

Mag. Hečimović, ki že vrsto let zahaja na Kras in je tudi gost kraške univerze za tretje življenjsko obdobje s predsednico Nadjo Mislej Božič pravi, da za vsako bolezen rož'ca raste. S svojim obsežnim znanjem je pomagal ozdraveti in lajšati bolečine že marsikateremu bolnemu. Zato so se slušatelji ne le seznanjali z zdravilnimi zelišči in divjimi rastlinami, ampak tudi z njihovo uporabo. Posvetili so se rastlinam, ki rastejo v mesecu maju na Krasu. Tako so spoznali krvavi mleček, krvomoč-

nico, lipo, pokalico, lučnik, zvončnico, milnico, divji pelin, lucerno, skrečnik, tropotec, plešec, jagode, krvomočnico ali smrdljivo idr. Botanik Stipe, ki je v Sloveniji že tri desetletja, pa je odgovarjal tudi na najrazličnejša vprašanja v zvezi z zelišči in zdravjem. Sklenili so, da se bodo srečevali prvo soboto v mesecu in k druženju ob izobraževanju vabijo nove člane.

Olga Knez
Foto: Olga Knez

TEDEN RDEČEGA KRIŽA

Osmi maj je mednarodni dan Rdečega križa in začetek tedna Rdečega križa, ki pri nas poteka od 8. do 15. maja. Ob tej priložnosti se spomnimo tudi obletnice rojstva ustanovitelja gibanja Jeana Henrija Dunanta, švicarskega mirovnika in humanista ter prvega dobitnika Nobelove nagrade za mir. Slogan letošnjega tedna Rdečega križa je bil Rešimo kriz(ž)e in težave, s katerim Rdeči križ Slovenije (RKS) spodbuja ljudi k skupnemu reševanju težav in k solidarnosti vseh. Namen tedna Rdečega križa je ozaveščanje javnosti o humanitarnih vrednotah ter poslanstvu in dejavnostih RKS ter širjenje vrednot humanosti, solidarnosti in sočutja do drugih.

RKS, ki letos praznuje 155 let delovanja na Slovenskem, je prvi pomočnik skupnosti v humanitarnih zadevah in vsako leto pomaga vsakemu desetemu prebivalcu Republike Slovenije. Združuje 100.000 članov oziroma podpornikov in 12.000 prostovoljcev, ki delujejo v 56 območnih združenjih.

Največja humanitarna organizacija pri nas deluje na več področjih, med katerimi so najpomembnejša zlasti krvodajalstvo, humanitarna in socialna dejavnost na državni in lokalni ravni, izvajanje prve pomoči, pripravljenost in ukrepanje ob naravnih

in drugih nesrečah, ozaveščanje o humanitarnih vrednotah ter omogočanje letovanja otrok in starejših z zdravstvenimi težavami in iz socialno ogroženih okolij. Rdeči križ ima pomembno vlogo tudi med epidemijo covid-19. RKS je ena izmed sil za zaš-

čito in reševanje v Republiki Sloveniji. Območno združenje Rdečega križa Sežana pokrivamo območje občin Sežana, Hrpelje-Kozina, Divača in Komen. V svojem okolju izvajamo vse pomembne aktivnosti.

Vsako leto organiziramo tri terenske dvodnevne krvodajalske akcije s skupno preko 1200 odvzemi krvi. Te potekajo pod posebnimi pogoji tudi v času epidemije covid-19. Zadnje akcije konec aprila se je udeležilo kar 230 krvodajalcev. Zahvaljujemo se vsem, ki s svojo krvjo nesebično rešujete življenja in vračate zdravje.

V sedanjih razmerah v zmanjšanem obsegu in na prilagojen način kot javno pooblastilo še naprej izvajamo tudi tečaje prve pomoči.

Večji del dejavnosti združenja je namenjen socialnim programom. Ma-

terialno pomoč v hrani in higienskih pripomočkih vredno 43.013 € je lani prejelo 463 ljudi. Poleg tega smo razdelili še za 8.220 € finančnih pomoči družinam in otrokom. V mladinskem zdravilišču in letovišču RKS na Debelem rtiču je brezplačno letovalo 14 otrok. V času epidemije so nam lani in letos z večjo donacijo prehranskih in higienskih paketov pomagali Lions klub Sežana in sadjarji Janez Dujc iz Zavrhka in Franetič iz Dolnjih Ležech.

Rdeči križ že tradicionalno izvaja vrsto programov za boljšo kakovost življenja starejših ljudi. V okviru združenja imamo deset Skupin starih ljudi za samopomoč, ki so namenjene druženju starejših ljudi. Prostovoljke krajevnih organizacij ob različnih priložnostih obiskujejo starejše ljudi, tako doma kot tudi v domovih upoko-

jencev. V času epidemije je izvajanje teh programov močno okrnjeno, kljub temu pa na prilagojen način še vedno prisotno. Prostovoljke v naših krajevnih organizacijah so lani poklicale, pisale ali obiskale 1027 ljudi starejših od 80 let. Vedno smo bili na voljo za svetovanje in psihosocialno podporo po telefonu.

Naša vloga se je med epidemijo covid-19 še posebej okrepila, saj so naši prostovoljci bolničarji pomembno sodelovali v boju proti epidemiji. Vključeni so bili v dejavnosti na državnih mejah ob začetku epidemije in kasneje v zdravstvenih in socialnovarstvenih zavodih.

Dora Sedmak,

RKS-OZ Sežana

Foto: Dora Sedmak

HIGIENSKI PAKETI LIONSOV ZA RDEČI KRIŽ

Ob Tednu RK, ki poteka od 8. do 15. maja in ko slavimo solidarnost, človečnost in humanitarne vrednote, so se (10. maja 2021) na sežanskem območnem združenju RK razveselili higienskih paketov, so jim jih za velike družine v stiski na območju štirih kraško-brkinskih občin v teh težkih časih koronavirusa.

Kar 50 paketov jim je prispeval Lions klub Sežana, ki ga vodi predsednica Mojca Švara Buda. Po besedah sekretarke sežanskega RK Dore Sedmak so sežanski lionsi že ob lanski veliki noči priskrbeli 50 prehrabnih paketov za RK. Prav toliko so jih prejeli letos na sežanskem Karitasu. Letos pa so na RK zaznali večjo potrebo po higienskih potrebščinah in s tem tudi skrb za osebno nego in higieno med občani. V dar so za osebno nego dobili milo, detergent za pomivanje posode, zobno ščetko in pasto, gel za tuširanje, čistilo za kopalnice, toaletni papir in pralni prašek. Ob tednu RK jih bodo razdelili skupaj s prehrabnimi paketi velikim družinam na sedežu sežanskega RK, nekaj pa jih bodo uporabnikom dostavile strokovne sodelavke CSD. Prejšnja predsednica sežanskega LK Barbara Čepirlo in prva podpredsednica Barbara Orel sta ob tem poudarili, da so tokrat napolnili kar dve vozili (poleg osebnega vozila še kombi Fame iz Sežane).

S 1. julijem pa bo Švara Budova pred-

sedniško funkcijo predala novemu predsedniku Marku Kosmaču. Na Sežanskem so tudi zaključili dvodnevno redno spomladansko krvodajalsko akcijo, ki se jo je udeležilo 115 krvodajalcev.

Olga Knez

Foto: Olga Knez

SKOZINSKOZ FILANTROP

NACIONALNI TEDEN PROSTOVOLJSTVA 2021 IN VESELI DAN PROSTOVOLJSTVA 2021

Med 17. in 23. majem 2021 je letos potekal že 22. nacionalni teden prostovoljstva, ki poteka vsako leto pod okriljem Slovenske filantropije, Združenja za promocijo prostovoljstva. Tudi letos je potekal drugače. Zaradi znanih razmer epidemije je bila aktivnost tudi letos prilagojena in omejena, vendar inovativna.

20. 5. 2021 je potekal t.i. Veseli dan prostovoljstva. Prostovoljci so v večjih krajih v Sloveniji delili časopis SKOZINSKOZ FILANTROP, ki vsebuje dobre prostovoljske novice oz. intervjuje s prostovoljci in prostovoljkami, ki so aktivni predvsem na področju dolgožive družbe ter dobitniki nazivov, ki jih na podro-

čju prostovoljstva podeljuje Slovenska filantropija.

Tudi Občina Divača se je pridružila aktivnosti. Prostovoljke in prostovoljci so naključnim mimoidočim razdeljevali časopise po Divači, Senožecah, Vremskem Britofu in drugih vaseh v občini. Veseli smo, da je ta dan v naši občini potekal sprejem Slovenske olimpijske bakle in smo lahko dogodek obarvali tudi s prostovoljskimi aktivnostmi ter delitvijo časopisa.

Nekaj izvodov smo namenili starejšim občanom, časopisi so na razpolago tudi na Občini Divača in v Muzeju slovenskih filmskih igralcev. Prvi izvod časopisa so prostovoljci tudi letos simbolično

izročili županji, ki akcijo prostovoljstva podpira. Prostovoljce je primerno trenutnim korona-razmeram ustrezno opremila Slovenska filantropija, ki je seveda zagotovila tudi brezplačne izvode časopisa.

Večina ljudi je akcijo pozdravila z veseljem in časopis sprejela z zanimanjem in s pohvalami prostovoljcem.

Hvala Slovenski filantropiji; hvala prostovoljkam in prostovoljcu in hvala vsem, ki ste jih lepo sprejeli;

Romana Derenčin,

Občinska uprava Občine Divača

Foto: arhiv Občine Divača

ČISTILNA AKCIJA FAMLJE

Tako kot vsako leto vaščani Famelj nadaljujemo tradicijo skupne čistilne akcije v spomladanskem času. Letos nam je vreme kar nekajkrat krojilo plane, vendar smo kljub temu dežju odščipnili nekaj ur in 7. maja izpeljali čistilno akcijo. Da bi delo v celoti dokončali, pa nam vreme žal ni pustilo. Verjamem pa, da bomo tako kot doslej za vas skozi celo leto skrbeli. Poleg košnje zelenih vaških površin smo od zime pometli pesek s poti ter očistili smeti in robidovje, kjer je bilo potrebno. Letos smo ob zidu cerkve posadili več sadik sivke, ki jih je v zimskem času vzgojila vaščanka Dragica Kranjec. Vas ima nekaj cvetličnih loncev in korit, za prav posebno okrasitev svojih metrsko zloženih drv pa sta poskrbela Matej in Danilo Trebec. Tako vsak posameznik kot skupnost dokazujemo, da nam je za vas in njen izgled še kako mar.

Barbara Race Krašovec

Foto: Barbara Race Krašovec

NA BARKI JE SPET ŽIVAHNO

Če smo se vse od avgusta lani zaradi epidemioloških razmer bili primorani bolj držati zase in tako skrbeti drug za drugega, smo ob delni sprostitev ukrepov kar hitro zavihali rokave in organizirali tradicionalno čistilno akcijo spomladanskega čiščenja vasi. Tako smo se konec aprila zgodaj zjutraj srečali ob pometanju vasi ter pobiranju smeti v okolici, nato pa smo se podali k Stari šoli, ki smo jo dodobra ščistili in pospravili. Prav lepo se je bilo po dolgem času spet srečati s sovaščani, kaj narediti skupaj in se podružiti.

Ker se že dolgo nismo srečali in je enkrat premalo, smo se hitro dogovorili, da pa letos le organiziramo kresovanje za prvi maj. Tako smo se bolj zagnani srečali nekaj ur prej, da smo uredili in zavarovali okolico kresa ter ga pripravili na prižig. Namreč v lanskem letu nismo mogli organizirati kresovanja in je bil letos le-ta še toliko večji. Ob sončnem zahodu pa smo ga le prižgali ter se skupaj veselili toplejših dni.

Na Barki se trenutno obnavlja cerkev Svetega Kancijana, v poletju bomo pa še obnovili fasado in zamenjali del oken na stari šoli, pobarvali ograjo in ostrešje hiške na balarju ter porisali igrišče, če bodo epidemiološke razmere ugodne, pa tudi organizirali Opasilo na Barki, vključno z osrednjim dogodkom s plesom. Načrtov je veliko, volje pa tudi, upamo le, da bodo razmere to omogočale. Če nič drugega, nas je epidemije spomnila,

kako radi se srečamo in podružimo ter kaj skupaj naredimo, zato se nadejamo, da bo tega čim več.

Mario Benkoč,

Krajevna skupnost Barka

Foto: Mario Benkoč

POHODA NA LUBNIK IN BLEGOŠ

Dan pred dnevom zmage nad nacizmom in fašizmom smo se planinci PD Sežana zbudili v lepem sončnem jutru in se z avtomobili odpeljali proti Škofjeloškemu hribovju. V vasi Gabrovo so v domači žagi že pridno obdelovali les, mi pa smo se v tančici meglice začeli vzpenjati strmo navzgor po stezi prepredeni s koreninami bukovega drevja. Občasno smo se ustavili, zadihali in opazovali bujno gozdno rastje. Pri Koči na Lubniku na nadmorski višini 1025 m nam je sonce tu pa tam le odstrlo meglice, da smo se lahko orientirali na okoliško hribovje. Pod sabo smo uzrli veličastno Škofjo Loko, srednjeveško mesto, ki je bilo leta 1987 vpisano v Unescovo nesnovno dediščino. Na veliki petek se v mestu odvija velik kulturni in turistični dogodek s prikazom pasijonske procesije Jezusovega trpljenja. Zaradi koronavirusa so bili meščani in drugi obiskovalci že drugo leto prikrajšani za ta dogodek. Po odzvih udeležencev sem zaznala, da je podvig na Lubnik uspel, pred nami pa je bila še vožnja z avtomobili in vzpon na Blegoš. Kar visoko smo se skozi vasi Javorje in Gornjo Žetino

peljali naprej po gozdni cesti, ki so jo pred kratkim gradbinci utrdili za novo preplastitev. Ustavili smo se v Črnem Kalu kjer je bilo parkiranih kar nekaj avtomobilov. Ko smo se začeli vzpenjati, je sonce kar prijetno grelo. Hodili smo najprej po široki urejeni gozdni cesti, malo višje pa po planinski stezi skozi smrekov gozd, ki ga je dan prej zajel vihar in polomil kar nekaj vej. Še višje nad gozdno mejo pa smo občudovali travnike cvetočega črnega teloha in žafrana, na vrhu Blegoša pa ostaline bunkerjev in utrdb nekdanje Rupnikove linije. Te je zgradila Kraljevina Jugoslavija na ozemlju zahodne Slovenije pred 2. svetovno vojno. Na vrhu Blegoša (1562 m), ki je za Ratitovcem drugi najvišji vrh Škofjeloškega hribovja pa smo uživali ob lepem razgledu na najvišje slovenske gore v skupinah Julijskih Alp, Karavank in Kamniško-Savinjskih, vse tja do zasneženega Snežnika. Pred kočo pod vrhom Blegoša smo se predali soncu, ki smo ga v zadnjih deževnih dneh močno pogrešali. Sledil je še spust do parkirišča z vožnjo po Poljanski dolini in krajšim postankom pri Zbiljskem

jezeru, kjer smo obnemeli nad labodjim plesom na vodi ter občudovanjem labodjega para na obali. Samica je gnezdila, poleg nje pa je ležal samec in jo čuval pred sprehajalci. Kaj je še lepšega na tem svetu kot doživetja, ki ga človeku ponuja narava!

"V gorah nekaj iščemo, čeprav tam nismo ničesar izgubili. Če bomo imeli kaj iskati tudi v prihodnje, smo na pravi poti," ... (je nekje zapisal Pavle Kozjek)

Mirjam Frankovič Franetič
Foto: Mirjam Frankovič Franetič

DANILO ZELEN

V Senožečah je bil rojen Danilo Zelen, eden od voditeljev narodno-revolucionarne organizacije TIGR – Trst, Istra, Gorica, Reka. Rojen 9. julija 1907, padel v boju z italijanskim okupatorjem 13. maja 1941 na Mali gori nad Ribnico. 13. 5. 2021 smo se mu v dežju poklonili na priložnostni slovesnosti v Senožečah, kjer smo mu pred leti postavili obeležje. Venec so pred obeležje položili Jadranka Šturm Kocjan, Bernarda Dodič in Bruno Kocjan. Hvala praporščakoma, Gordani iz k. o. ZZB Senožeče in Dejanu Dodiču praporščaku TIGR. Hvala tudi vsem obiskovalcem, govornikom Marjanu Suši in Bernardi Dodič, recitatorju Igorju Rojcu in otrokom Osnovne šole Senožeče pod vodstvom Nataše Adam za nastop. V soboto, 15. 5. 2021, smo se Zelenu poklonili še na Mali gori nad Ribnico. Pomnite vsi, da se odpor za Primorje ni začel aprila 1941, je v govoru omenil zgodovinar dr. Borut Klabjan. Naš rojak Andrej Jelačin je na prireditvi čustveno interpretiral svojo deklaracijo.

Še izjava o državni proslavi, ki sta se je udeležila predsednik države Pahor in predsednik vlade Janez Janša v spremstvu policije 27. 4. 2021 na Mali gori pri Ribnici.

Izjava Društva TIGR ob državni proslavi na Mali gori

V Društvu TIGR Primorske se distanciramo od državne proslave ob Dnevu upora proti okupatorju, ki je potekala pred spomenikom trem tigrovcem na Mali gori pri Ribnici. Menimo, da proslava ni izrazila dolžnega spoštovanja vsem tistim, ki so odločilno prispevali k zmagi v drugi svetovni vojni na naših tleh. Proslavi očitamo tudi potvarjanje zgodovine. V društvu opozarjamo, da je Mala gora spet postala prizorišče potvarjanja zgodovine in prizorišče političnega boja, kot si je to trenutna vlada privoščila na tej lokaciji.

"Proslava, polna rodoljubno patetičnih besedil (če izvzamemo literarne vložke), je zvenela v potvarjanju zgodovine," so zapisali. Opozorili smo na to, da na proslavi ni bilo slišati niti ene besede o posebnem položaju Primorske pod fašistično Italijo, kjer je plamen, bolje rečeno ogenj upora, zagorel že 13. julija 1920 v Trstu, ni bilo slišati besede o Osvobodilni fronti in njenih vrednotah, o partizanskem osvobodilnem boju, v katerem so sodelovali tudi tigrovci.

»Slavnostni govornik ni imel poguma ali dovoljenja in se je zbal povedati na glas, kdo so bili zmagovalci na Slovenskem v drugi svetovni vojni«.

Ob tem smo v društvu opozorili, da ne držijo besede povezovalke prosla-

ve, da je bil spopad na Mali gori prvi spopad z okupatorjem na slovenskih tleh in da so se trije tigrovci spopadli z 34 italijanskimi vojaki. »Spomeniki niso in ne smejo biti prostor za politične boje. Nikoli.«

Kot navajamo v društvu, je tri tigrovce v Lovšinovi koči na Mali gori 13. maja 1941 presenetila italijanska patrulja, ki so jo sestavljali štirje italijanski karabinjerji in trije lokalni orožniki, šele po nekaj urah je italijanski patrulji prihitela v pomoč večja vojaška italijanska enota. Ti lokalni orožniki niso bili nič drugega kot domači kolaboranti. »Torej lahko upravičeno dogodek na Mali gori štejemo za prvi oboroženi napad domačih kolaborantov na slovenske upornike, tokrat tigrovce«. Zgodovinar Tone Ferenc v knjigi Akcije organizacije TIGR v Avstriji in Italiji spomladi 1940 tudi navaja, da je še pred to kolaborantsko oboroženo akcijo prišlo tudi do izdaje, ko so »kmetje domačini sporočili karabinjerjem v Ribnici navzočnost subverzivnih elementov« na Mali gori. So pa ob tem snovalci proslave po navedbah društva nehote priznali, da so bili domači kolaboranti sestavni del italijanskih okupacijskih enot. Sklicujemo se tudi na besede zgodovinarja Boža Repeta za Dnevnik, ki je dejal, da na Mali gori ni šlo za načrtovan oborožen spopad, pač pa da so italijanski karabinjerji dobili informacijo, da so te osebe tam, zato so jih hoteli aretirati.

Zgodovinar je dodal, da se dogodek na Mali gori preveč mitologizira, cilj pa je očiten. Osvobodilno fronto bi radi zamenjali z nečim drugim. »Mala gora je najbolj priročna, ker so bili v takratne dogodke vpleteni tigrovci, ki so obče nacionalno sprejemljivi, za razliko od komunistov, ki pri desnici niso sprejemljivi,« je pred letom dni dejal Repe.

Zato 13. maj tudi ne more postati državni praznik, kot je to poskušal skozi parlamentarno proceduro

izpeljati SNS. »Prvi napad domačih izdajalcev na slovenske upornike proti okupatorju nikakor ne more imeti kakovosti in oznake državnega praznika«.

Zato v Društvu TIGR Primorske ostro protestiramo proti novim in novim poskusom potvarjanja polpretekle zgodovine, posebej še proti potvarjanjem zgodovine in lažem ob tigrovskih spomenikih. »Spomeniki niso in ne smejo biti prostor za politične boje. Nikoli!«

Društvo za negovanje rodoljubnih tradicij organizacije TIGR Primorske

Slava in poklon Senožecanu Danilu Zelenu, borcu za osvoboditev Istre in Primorske.
Stujte mi uglih!

Andrej Škapin

Foto: Andrej Škapin

Z BRANJEM PREMAGAJMO OSAMLJENOST

Ob Dnevu za spremembe, ki se je odvil **10. 4. 2021**, smo v sodelovanju s **Slovensko filantropijo, MC Podlaga, MC Nova Gorica, ŠC Srečka Kosovela Sežana, Kosovelovo knjižnico Sežana, Goriško knjižnico Franceta Bevka, OŠ Milojke Štrukelj Nova Gorica, OŠ Frana Erjavca Nova Gorica, Domom upokojencev Sežana in z dnevnim centrom ŠENT Nova Gorica** organizirali skupnostno akcijo z naslovom »Z branjem premagajmo osamljenost«.

V Domu na Krasu smo prejšnje leto v sklopu projekta deinstitucionalizacije pričeli z izdajo časopisa »Izhod v skupnost«, ki je izdelek tako naših stanovalcev kot tudi ljudi v skupnosti. Da bi ljudi v skupnosti še bolj povezali, smo se skupaj odločili izdelati posebno številko časopisa. Prispevke za časopis smo zbirali s pomočjo socialnih omrežij, elektronske pošte ter v kartonastih hiškah, ki smo jih postavili v prostore sodelujočih organizacij in zavodov. Omenjene hiške so bile pre-

poznane po logotipih in rumeni barvi. V vmesnem času nam je epidemija ponovno postregla z zaprtjem. Omejeno gibanje med regijami in šolanje od doma sta bila ukrepa, ki sta pomembno vplivala na pridobivanje prispevkov. Ker pa ni vse črno, je bil to tudi čas za umetniško ustvarjanje in s tem premagovanje osamljenosti. Akcija se je podaljšala vse do konca aprila. Prispevki, ki smo jih prejeli, so bili plod lastne domišljije.

Pri ustvarjanju smo posameznikom puščali prosto pot, pri čemer omejitev glede likovnega materiala in tehnike ni bilo. Omejitev je bila le velikost prispevka, ki ni smela presežati formata A4, izdelek pa ni smel biti zmečkan in/ali uničen.

Na dan, ko smo zaključili z zbiranjem prispevkov, smo dogodek obeležili v skupnosti. Odpravili smo se na goriško, Obalo in Kras, kjer smo postavili instalacijo. Na vnaprej dogovorjenih mestih v skupnosti tj. **Vrtnarija Marjetica Koper, Park pri Starem**

gradu Sežana in na trgu Silvana Furlana v Novi Gorici smo na drevesa, oljke in palme obesili prispevke naših že izdanih časopisov »**Izhod v skupnost**«. Poleg drevesa smo postavili lesene hiške, ki so jih s pomočjo zaposlenih izdelali stanovalci Doma na Krasu. Lesena hiška v Novi Gorici je bila postavljena do 10. 5. 2021, v Sežani in na Obali pa bosta hiški krasili prostor še celo pomlad. V leseni hiški vas čakajo izvodi naše posebne izdaje časopisa »IZHOD v skupnost«. Najdete pa ga tudi na naši spletni strani. Prijetno branje in ponovna zahvala vsem sodelujočim!

Tjaša Tavčar in Brigita Obreza,

Projektna skupina »Doma na Krasu«

Foto: Tjaša Tavčar in Sarah Humar

TULIPANI, KI SO ZACVETELI MALO DRUGAČE

Pod budnim očesom mentorice Olge Grgorovič in njene pomočnice Adiane Cerkvenik nam je udeleženkam delavnice uspelo izdelati lične tulipane iz filca, katerih cvet in liste smo pričvrstili na peclje iz naravnih vejic. Z izdelanimi tulipani smo se tudi pohvalile, kar je razvidno na fotografiji. Zaradi omejitev druženja smo morali število udeleženk omejiti, kljub temu pa je v primerni medsebojni razdalji bilo začutiti prijetno in delovno vzdušje članic društva TKŠD Urbanščica in članic Društva upokojencev Divača, ki smo ga zaradi omejitev druženja močno pogrešali.

Mirjam Frankovič Franetič

Foto: Mirjam Frankovič Franetič

NASVETI GLASNIK

DARUJTE KRI IN POSTANITE DEL VELIKE DRUŽINE SRČNIH LJUDI

Ob tradicionalnem dnevu slovenskega krvodajalstva, ki ga obeležujemo 4. junija, se zahvaljujemo krvodajalcem, ki z darovano krvjo bolnikom omogočajo ustrezno zdravljenje. Letos poteka pod pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja. Ob dnevu slovenskega krvodajalstva že enajsto leto poteka družbeno odgovorna iniciativa Daruj energijo za življenje. Pod sloganom Velika družina srčnih ljudi letos v javnosti širi sporočilo o plemenitih vrednotah, kot so človečnost, solidarnost in empatija, ter opozarja na velik pomen krvodajalstva za nemoteno delovanje zdravstva.

Za pokritje dnevnih potreb bolnikov in zdravstva po krvi vsak delovni dan potrebujemo v povprečju 350 krvodajalcev. Zato je redno ozaveščanje javnosti o pomenu krvodajalcev in krvodajalstva izjemno pomembno, za kar že od leta 2011 pod okriljem krvodajalske pobude **Daruj energijo za življenje** združujejo energijo **Rdeči križ Slovenije**, **Zavod Republike Slo-**

venije za transfuzijsko medicino (ZTM) in **družba Petrol, d. d.** V tem času so skupnimi močmi k darovanju privabili več kot 95.000 novih krvodajalcev. S sloganom **Velika družina srčnih ljudi** bi radi poudarili, da je krvodajalstvo plemenita vrednota, ki se prenaša iz roda v rod. V Sloveniji je veliko krvodajalskih družin, društev, poklicnih skupin, prostovoljcev, podpornikov, dijakov, študentov in drugih, krvodajalstvo pa se širi in prenaša med generacijami. V letošnji kampanji so izpostavili krvodajalske družine, kjer daruje kri že več generacij, skupaj pa so del velike družine srčnih ljudi. Vsako leto, enkrat ali večkrat, daruje kri 62.000 oseb.

Epidemija novega koronavirusa je v naša življenja prinesla omejitve in spremenila delovanje zdravstvenega sistema. Zaradi preprečevanja širjenja okužb in uvedbe zaščitnih ukrepov je bilo treba prilagoditi tudi organizacijo in potek odvzemov krvi. Kri je sedaj možno darovati le ob predhodni najavi in preverjanju zdravstvenega stanja krvodajalca, kar so krvodajalci zelo dobro sprejeli. Novost, ki jo je prinesla

epidemija, je tudi zbiranje prebolevniške plazme, ki jo darujejo prebolevniki covid-19 za namene zdravljenja covidnih bolnikov.

Kljub epidemiji so bile v Sloveniji bolnikom ves čas zagotovljene potrebne zaloge krvi za vsa nujna in neodložljiva zdravljenja. Zdaj, ko se z umirjanjem epidemije in rahljanjem ukrepov življenje počasi normalizira, se povečujejo tudi potrebe po darovani krvi. Krvodajalce prosimo, da se še naprej odzivajo na vabila Rdečega križa in transfuzijske službe ali pa se sami prijavijo na odvzem krvi. **Več na daruj-kri.si.**

Nekaj podatkov o darovanju krvi v Sloveniji

Krvodajalstvo predstavlja pomemben del zdravstvenega sistema v Sloveniji. Tradicija darovanja krvi pri nas je že precej dolga, saj so prvo steklenico krvi konzervirali pred 76 leti, natančneje 4. junija 1945. V Sloveniji vsakih pet minut nekdo potrebuje kri, zato so številne krvodajalske akcije, ki jih organizira Rdeči križ Slovenije, več kot potrebne. Letno se za darovanje krvi odloči približno 100.000 prostovoljnih krvodajalcev, kar pokrije potrebe našega zdravstva.

Pomen krvodajalstva je izjemen, saj je v zdravstvu kri potrebna prav vsak dan. Za nekatere ponesrečence se porabi tudi do 30 enot krvi (15 litrov), za to pa je potrebnih od 20 do 30 krvodajalcev. Tudi ob nepredvidenih zapletih pri porodu se porabi do pet litrov krvi, za kar je potrebnih deset krvodajalcev.

Kako lahko darujem?

Za zagotavljanje ustrezne preskrbe s krvjo so vse leto, skoraj vsak delovni dan, organizirane krvodajalske akcije,

tako na transfuzijskih centrih kot na terenskih krvodajalskih akcijah po vsej Sloveniji – vsako leto jih je več kot 1.180. Na terenskih krvodajalskih akcijah zberemo skoraj polovico vse zbrane in potrebne krvi. Akcije se lahko udeležite le ob predhodni najavi. Naročite se lahko vsak delovnik. >> Kri lahko darujete tudi vsak delovnik v transfuzijskih centrih po vsej Sloveniji. Obvezno je predhodno naročilo. Potencialne krvodajalce, ki so pripravljeni priti na odvzem krvi, takrat, ko jih potrebujejo, vabijo tudi k **vpisu v bazo**. V letu 2020 se je vpisalo v bazo skoraj 1000 ljudi.

Kdo lahko daruje?

Krvodajalec je lahko vsaka polnoletna, zdrava oseba, stara od 18 do 65 let, ki ustreza merilom za izbor krvodajalca. Kriteriji, ki jim mora krvodajalec ustrezati, so podrobneje opisani na spletni strani www.ztm.si in www.daruj-kri.si v zavihku »Lahko darujem?«

Prebolevniki covid-19, prema-

gali ste virus, pomagajte ga premagati še drugim!

V krvi imate morda edinstveno zdravilo, zato vas vabimo, da sodelujete pri zdravljenju bolnikov s covidom-19 v prihodnje tako, da darujete plazmo/kri, več na povezavi <http://www.ztm.si/novice/prebolevniki-covid-19-vabljeni-k-sodelovanju/>

Ažurni **podatki o zalogah krvi in potrebah po krvnih skupinah** so dnevno dostopni na uradni spletni strani Zavoda RS za transfuzijsko medicino in <http://www.daruj-kri.si>. Grafični prikaz krvi v epruvetah prikazuje zadovoljivo oz. nezadovoljivo stanje zaloga krvi posamezne krvne skupine.

V letošnji akciji Daruj energijo za življenje nastopajo slovenske krvodajalske družine

Spoznajte zgodbe krvodajalcev na <http://www.ztm.si/novice/hvala-vsem-ki-imate-darovanje-v-krvi/>.

daruj-kri.si
f Daruj kri

Pokrovitelj akcije:

Zavod Republike Slovenije
za transfuzijsko medicino
Blood Transfusion Centre of Slovenia

ZA ZAŠČITO NAPRAV PRED MOREBITNIMI POŠKODBAMI IN UNIČENJEM ZARADI UDAROV STREL, PRIPOROČAMO IZKLOP NAPRAV IZ VSEH OMREŽIJ

V Sloveniji se na leto zgodi okoli 60.000 udarov strel proti zemlji, kar nas uvršča med evropske države, kjer so udari strel izredno pogosti. S toplimi dnevi pa se možnost močnejših neviht z udari strel povečuje. Podatki kažejo, da strele radi uničijo

ali poškodujejo naprave, kot so televizorji, računalniki ali modemi. Zaradi okvare ali uničenja naprav tako ne moremo spremljati priljubljene TV-oddaje, nemoteno dostopati do interneta ali uporabljati fiksne telefonije.

Pred izpadom komunikacijskih storitev se najučinkoviteje zaščitimo tako, da pred nevihto ali odhodom od doma **iz vseh omrežij izklopimo televizor, TV-komunikator, modem, radio in računalnik**. Pri tem je treba **elektronske naprave izklo-**

piti iz električnega omrežja oz. električne vtičnice (televizor, računalnik ipd.), **komunikacijske naprave pa tudi iz komunikacijskega omrežja** oz. UTP-vtičnice (stacionarne telefone, modeme ipd.).

Kako vemo, ali je nevarnost v naši bližini? Če preteče med bliskom in gromom 10 sekund, pomeni, da je strela od nas oddaljena približno 3,4 km. A ker vedno ne moremo prešteti sekund, ki minejo od zaznanega bliska do slišane grmenja, imamo za vas bolj praktično in predvsem zanesljivo rešitev.

Brezplačno SMS-obveščanje o strelah

Telekom Slovenije svojim uporabnikom mobilnih in fiksnih storitev omogoča **brezplačno storitev Strela alarm**, s pomočjo katere lahko v realnem času prek sporočila SMS prejmete informacijo o strelah na območju vašega fiksnega priključka.

Na prejemanje brezplačnih sporočil se lahko naročite tako, da na številko **041 145 000** pošljete SMS s ključno besedo **STRELA**, naredite presledek ter navedete vaše **UPORABNIŠKO IME ZA**

FIKSNE STORITVE Telekoma Slovenije.

Primer zapisa v SMS-sporočilu: STRELA novakj

Storitev Strela alarm temelji na sistemu Scalar, to je sistem, ki ga je posebej za spremljanje strel razvil Elektroinštitut Milan Vidmar (EIMV), s pomočjo katerega se beležijo strele v realnem času.

Več priporočil je na voljo na <http://ts.si/bliskoviti-obisk>.

**Večnamenski objekt v Divači
je lahko tudi**

TRŽNICA

**Ponudnike kmetijskih pridelkov in izdelkov vabimo
k brezplačnem najemu stojnic.**

**Stojnice bodo na voljo
od ponedeljka do sobote med 8. in 18. uro.**

Dodatne informacije:

Boštjan Franetič tel.: 051 223 201 ali

e-naslov: bostjan.franetic@divaca.si

JEZA JE SMEROKAZ, AGRESIJA JE RAZDIRALEC

Jeza spada med osnovna čustva, kar pomeni, da je univerzalna. Pomembna je za naše preživetje in prav vsi jo poznamo. Pojavi se, kadar so naše potrebe ogrožene, kadar doživljamo neugodje, kadar se počutimo ovirane, provocirane, kadar občutimo, da se nam zgodi krivica ... Jeza nas aktivira in usmerja v delovanje, ki bo zaščitilo naše vrednote in potrebe.

Kadar govorimo o ustreznem spoprijemanju z jezo, nimamo v mislih izbris jeze iz našega čustvovanja, vendar gre za to, da jezo prepoznamo in izrazimo na primeren način, tako da poskrbimo za dobrobit nas in oseb okoli nas.

Kot otroci smo jezo težko nadzorovali in smo svojo stisko izrazili preko joka, kričanja, razbijanja, tolčenja ... Taka reakcija je za otroka in okolico zelo naporna. Skozi odraščanje je naša naloga, da jezo primerneje izražamo, kar pa ne pomeni, da jo potlačimo.

Kombinacija zgodnjih izkušenj v otroštvu, vedenjskih vzorcev staršev, osebnostnih lastnosti, širšega okolja ter ostalih dejavnikov v življenju, vpliva, kako bomo jezo doživljali in izražali. Razlike med posamezniki v uspešnosti s soočanjem z jezo se lahko pojavijo že zaradi kulturno spolno stereotipnih pristopov v vzgoji. Dečki s strani okolice pogostejše doživijo odobravanje jeze, hkrati pa neodobravanje strahu in žalosti (»Bravo, fant mora udariti po mizi.«, »Kaj pa se zdaj jočeš, fant mora biti pogumen!«). Obratno pri deklicah pogostejše sprejemamo strah in žalost, jeza pa je nespregajeta (»Kdo te bo pa maral, če boš tako nesramno vrtela jezik.«, »Prestrašena je, saj veste kakšne so punce.«).

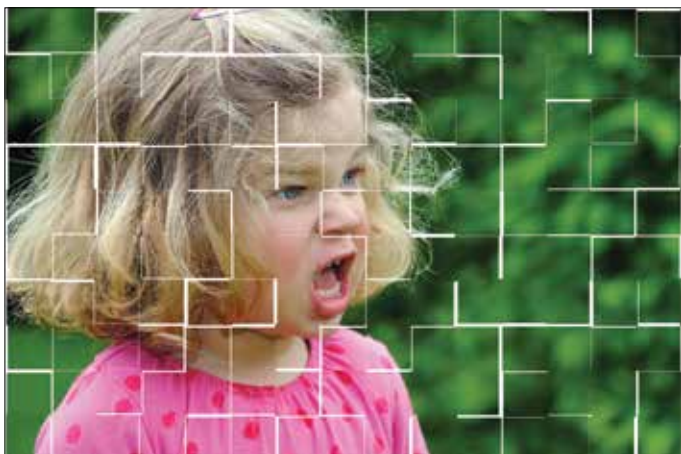
Če se je npr. deček naučil, da so občutki ranljivosti nespregajljivi, bo lahko namesto teh občutkov doživljal jezo. Temu pojavu pravimo sekundarno čustvo jeze, ki se pojavi zato, ker se z ranljivostjo ne znamo spoprijeti. Sekundarno čustvo jeze nam služi, da postavimo zid, distanco in se pokažemo močni, s tem pa zatremo občutek ranljivosti. Obratno pa se je lahko deklica naučila potlačiti jezo, sekundarno pa se pojavijo čustva žalosti in nemoči. V obeh primerih nas sekundarno čustvo usmerja v napačno smer od dejanskega reševanja problema. Spregledamo pa primarno čustvo, ki bi nas lahko usmer-

ilo v pravo smer delovanja. Mož, ki ga bo žena zapustila, bo sekundarno občutil veliko jezo, morda sovraštvo in maščevalnost do nje. S tem pa si ne bo dopustil občutiti žalosti ob izgubi, ki ima pomembno funkcijo, da izgubo predelamo in sprejmemo. Žena, katere mož je pogosto službeno odsoten, bo potlačila svojo jezo in bo sekundarno občutila žalost. S tem pa si bo onemogočila, da bi jo jeza usmerila v pogovor in poskus reševanja problema skupaj s partnerjem.

Seveda je doživljanje in soočanje s čustvi še veliko bolj kompleksno, vendar je iz zgoraj navedenih primerov razvidno, da je za uspešno soočanje s čustvenimi stiskami v življenju potrebno v prvi fazi njihovo prepoznavanje. Čustva so naši smerokazi in jeza je čustvo, ki nas pri reševanju težav lahko zelo dobro usmerja.

Pomembno pa je, da jeze ne enačimo z agresijo. Če jeza preraste v agresijo, lahko privede do fizičnega in psihičnega nasilja. V družbi ostaja mit, ki govori, da je potrebno jezo »spucati« ven iz sebe, tako da razbijamo, kričimo, žalimo ter da nam je potem lažje. Žal se na tak način jeza še bolj razbohoti, saj ji pustimo, da prevzame kontrolo nad našim vedenjem. Ko se umirimo, pa pogosto ostanemo z občutki krivde zaradi nezaželenega vedenja. Res je, da je jeza aktivno čustvo, vendar je naša odgovornost, da to dodatno energijo izrazimo na družbeno sprejemljiv način. Lahko se odločimo za kričanje v blazino, energijo lahko izrazimo preko telesne aktivnosti, preko pisanja v čustveni dnevnik brez cenzure. Umiriti se lahko poskušamo s tem, da nekajkrat globoko vdihnemo in izdihnemo, da se za nekaj časa umaknemo, poskušamo se lahko pogovoriti z nekom, poskušamo razumeti tudi drugo plat zgodbe.

Pomembno se je tudi vprašati, ali lahko kakorkoli vplivamo na trenutno situacijo. Morda na situacijo ne moremo vplivati in je boljše za nas, da se umaknemo ali sprejmemo. Če pa menimo, da je problem rešljiv, je potrebno, da odločno, jasno in spoštljivo izrazimo svoja čustva in potrebe okolici. Konstruktivno soočanje z jezo nas usmeri k aktivnemu reševanju problema, na koncu pa nas čaka velika nagrada v občutkih ponosa, moči, zadovoljstva, miru, boljših odnosih s sabo in drugimi.

Slika je simbolična

Ela Breclj, univ. dipl. psih.

POLETNI KINO 2021

Muzej slovenskih filmskih igralcev v Divači

2.7. petek, 21.30

Letni kino Muzeja slovenskih filmskih igralcev v Divači:
Poklon Borisu Cavazzi

KORMORAN

Anton Tomašič, Slovenija (Jugoslavija), 1986, 35mm, 1.66, barvni, 86'

Mornar Maks (Boris Cavazza) zaradi pijančevanja izgubi službo na ladji. V pristanišču sreča lahkoživko Muki (Barbara Lapajne) in se z njo odpravi domov, kjer ga pričakajo mama (Mila Kačič), sestra Milena (Milena Zupančič), sin Zoran (Igor Samobor) in majhen nečak. V družini vladajo napeti odnosi, saj je Zoran brezposeln, Milena samohranilka, Maks pa se vse bolj vdaja alkoholu. Sodobna drama o destruktivnem alkoholizmu.

6. 8. petek, 21.00

Letni kino Muzeja slovenskih filmskih igralcev v Divači:
Z ramo ob rami

CASABLANCA

Michael Curtiz, ZDA, 1942, 35mm, 1.37, čb, 102', sp

Casablanca, začetek druge svetovne vojne. V nočni klub ciničnega ameriškega izseljenca Ricka (Humphrey Bogart) na lepem prikoraka Ilsa (Ingrid Bergman), njegova bivša ljubezen, ki mu je pred leti v Parizu zlomila srce, ga zagretila in poglala na romanje po svetu. Njen novi mož, vodja odporniškega gibanja, je v hudih škripcih in še vedno zaljubljeni Rick se znajde v precepu: poslušati svoje ranjeno srce ali zatajiti čustva, pomagati uporniku in zapraviti svoj nevtralni družbeni položaj.

13. 8. petek, 21.00

Letni kino Muzeja slovenskih filmskih igralcev v Divači:
Z ramo ob rami

DALEČ OD NEBES

(Far From Heaven)

Todd Haynes, ZDA, 2002, 35mm, 1.85, barvni, 107', sp

Ameriško predmestje, sredina petdesetih let prejšnjega stoletja. Cathy (Julianne Moore), navzven popolna mati, žena in gospodinja, se zaplete v strastno romanco s sinom pokojnega družinskega vrtnarja Raymonda (Dennis Haysbert). Razlika v letih med ljubimcema in prešuštvo pa nista vse; čustveno eksplozivno situacijo dodatno zapletejo dejstva, da je Cathy bela, Raymond črn, Cathyjin mož Frank (Dennis Quaid) pa prikriti homoseksualec. Nadvse uspešen poklon Sirkovi klasiki **Vse, kar dovoli nebo**, ki do popolnosti ponotranji in replicira ekspresionistično formo izvirnika, njegovo kritiko malomeščanske družbe pa s problema položaja žensk in razreda razširi še na vprašanje spolne usmerjenosti.

20.8. petek, 20.30

Letni kino Muzeja slovenskih filmskih igralcev v Divači:
Z ramo ob rami

PETERKA: LETO ODLOČITVE

Vlado Škafar, Slovenija, 2003, 35mm, 1.37, barvni, 120'

Zgodba filma se začne tistega lepega majskega dne leta 2001, ko se je ob jagodah in češnjah za trenutek zdelo, da je vse mogoče. Jasna je postala mesto želja, na koncu pa se je izkazala za veliko več kot slikovito letovišče ob vznožju Alp – postala je preročišče ene tistih neverjetnih športnih in življenjskih zgodb. Primož Peterka je v tem letu dosegel vse, o čemer je sploh smel sanjati. Dobil je otroka, ustvaril si je družino, vrnil se je med najboljše smučarske skakalce na svetu in za nameček osvojil še olimpijsko kolajno. Dokumentarni film o Primožu Peterki je živ filmski spomenik mlademu šampionu in njegovi odločitvi, da znova poišče pot do lovorik, pa tudi mlademu človeku in njegovemu odrasčanju. Ljubezenska zgodba in športna drama s srečnim koncem.

27. 8. petek, 20.30

Letni kino Muzeja slovenskih filmskih igralcev v Divači:
Z ramo ob rami

POMLAD, POLETJE, JESEN, ZIMA ...IN POMLAD

(Bom yeoreum gaeul gyeoul geurigo bom)

Kim Ki-duk, Južna Koreja/Nemčija, 2003, 35mm, 1.85, barvni, 103', sp

Nihče ni zavarovan pred močjo letnih časov in njihovim letnim ciklom rojstva, rasti in razkrajanja. Niti budistična puščavnika, ki si delita samoto ob idiličnem ribniku, obdanem z gorami. Menjavanje letnih časov prežema njuni življenji z napetostjo, ki vodi tako v višje sfere duhovnosti kot tudi v tragedijo. Tudi meniha sta namreč dovzetna za vse pasti življenja, za hrepenenja, trpljenja in strasti, lastne vsakemu človeku. Mladi Menih pod budnim očesom Starega Meniha izkusi razblinjenje ideala nedolžnosti, ko se otroška igra spremeni v krutost; prebujenje ljubezni, ko v njun zaprti svet vstopi ženska; morilsko moč ljubosumja in obsedenosti; ceno odpuščanja; razsvetljenje izkušnje.

legenda – sp slovenski podnapisi

Muzej slovenskih filmskih igralcev | Museum of Slovenian Film Actors
Kraška cesta 26 | 6215 Divača | Slovenija

Delavnica igranega filma v Muzeju slovenskih filmskih igralcev v Divači

termin: 26. – 30. julij 2021

starost: od 11. do 17. leta

izvajalci: Luksuz produkcija (www.luksuz.si)

V sodelovanju z Društvom zaveznikov mekega pristanka iz Krškega bomo organizirali petdnevno delavnico igranega filma, katere končni rezultat bo kratki igrani film. Delavnica je namenjena osnovnošolcem in srednješolcem, ki bodo v skupini (do 15 udeležencev) zasnovali idejo za film, si razdelili naloge, ki jih bodo pri izdelavi filma opravljali (igra, snemanje, montaža ...) ter posneli kratki igrani film.

Program zajema sledeča poglavja:

1. Priprave na snemanje (od ideje do sinopsisa)
2. Osnove filmskega jezika (kader, filmski prostor in čas, koti, rakurzi, zvok ...)
3. Snemanje z video kamero (plani, kompozicija, svetloba, gibanja kamere ...)
4. Montaža s pomočjo računalnika (uporaba programa, različne vrste montaž ...)
5. Distribucija (različni formati, distribucija videa preko spleta ...)

Delavnica bo potekala v Muzeju slovenskih filmskih igralcev v Divači, od dopoldanskih do večernih ur. Udeležence bodo na delavnico in iz delavnice pripejajali starši oz. skrbniki, na delavnici bo poskrbljeno za en topli dnevni obrok. V primeru, da se na delavnico prijavi manj kot 5 udeležencev, delavnica odpade.

Prijavnina: 60 € (v primeru, da se na delavnico prijavi dva otroka iz iste družine, je prijavina za drugega otroka 50 €)

Prijave zbiramo po elektronski pošti na naslov msfi@kinoteka.si ali po telefonu 041 550 044 (med 9. in 18. uro, vsak dan razen ponedeljka in torka).

T 05 7310 949 | M 041 55 00 44
F (pisarna): 05 7310 948
E: msfi@kinoteka.si | W: www.muzejdivaca.si

AL' PRAV SE PIŠE

Poimenovanja nagrad, priznanj, odlikovanj in nazivov

Občina Divača ob občinskem prazniku podeljuje nazive, priznanja, plakete in pohvale občanom, organizacijam, društvom, zavodom, podjetjem in drugim pravnim osebam. Zato si tokrat oglejmo pravilno zapisovanje imen nagrad, priznanj, odlikovanj in nazivov. Po pravopisnih pravilih se imena nagrad zapisujejo z malo začetnico, npr. nagrada za najboljši slovenski roman preteklega leta je *kresnik*; nagrada za otroško in mladinsko književnost se imenuje *desetnica*; nagrada za medijske dosežke na področju popularne kulture je *viktor*; *zlata piščal* pa je slovenska strokovna glasbena nagrada za dosežke na področju slovenske popularne glasbe; *gazela* je priznanje za uspešnost hitorastočih podjetij; priznanje *jabolko navdiha* predsednik Republike Slovenije podeljuje izjemnim posameznikom za njihov prispevek k boljši družbi. Z malo začetnico pišemo tudi častne nazive,

kot npr. častni *občan*, *vinska kraljica*, pa tudi športne trofeje, npr. *zlata lisica*, *veliki* ali *mali kristalni globus*.

Če se v poimenovanjih nagrad, priznanj, odlikovanj in nazivov pojavi lastno ime, ki nastopa kot prilastek, torej ob samostalnikih nagrada, priznanje, odlikovanje ..., se le-to piše z veliko začetnico – *priznanje Planinske zveze Slovenije*, *miss Slovenije*. Ko se v poimenovanjih pojavijo svojilni pridevniki, jih ravno tako pišemo z veliko začetnico, npr. *Prešernova nagrada*, *Štrekljeva nagrada*, *Bloudkova nagrada*, *Ježkova nagrada*, *Borštnikov prstan*, *Puhovo priznanje* ali *Zoisovo priznanje*.

Čestitke letošnjim prejemnikom nagrad in priznanj Občine Divača.

doc. dr. Jana Volk,

Oddelek za slovenistiko Fakultete za humanistične študije UP

AKTIVNE POČITNICE IN CELODNEVNO VARSTVO 2021

DIVAČA

Vabljeni otroci od 6. do 10. leta starosti (1. – 5. razred OŠ)

*** v prostorih Glasbenega doma Divača
(stara šola): od 2. 8. do 6. 8. in
od 9. 8. do 13. 8. 2021**

Aktivne počitnice in celodnevno varstvo bo
organizirano vsak delavnik
od 6.45 ure do 15.30 ure

Športne aktivnosti, družabne igre, ustvarjalne
delavnice, igre na igrišču, izleti v naravo.
Poskrbeli bomo za tople obroke dnevno. Izleti na
kopanje bodo organizirani ob zadostnem številu
prijav in na osnovi dodatnega prispevka. (prijavnico
za kopanje bodo prejeli otroci, vključeni v program)

Starši otrok s stalnim bivališčem v Občinah Sežana, Divača, Komen in Hrpolje-Kozina krijejo stroške v višini
40 € tedensko na otroka. (Starši otrok s stalnim bivališčem izven omenjenih občin krijejo stroške na otroka tedensko v višini 70 €) Plačilo prispevka je treba poravnati pred pričetkom programa za vsak posamezen teden. Otroka lahko prijavite za cel teden, prijave po dnevih niso mogoče. Program bo organiziran za skupino z najmanj 10 udeleženci. V primeru, da se prijavi manj od 10 otrok, bomo program v tem tednu odpovedali. Na osnovi prijav vas bomo po zaključku vpisa obvestili o terminih izvedbe programa. Če želite prijaviti svojega otroka v aktivne počitnice in celodnevno varstvo, vas prosimo, da izpolnite spodnjo prijavnico, zdravstvene podatke in izjavo ter jo oddajte na sedežu društva, na elektronski naslov ali po pošti na naslov:

Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana, Bazo-
viška cesta 11, 6210 Sežana, **najkasneje do 15. julija 2021.**

Vprašalnik in izjavo v zvezi s preprečevanjem širjenja ko-
ronavirusa je treba oddati prvi dan ob prihodu otroka v
varstvo.

Za vse informacije smo vam na voljo na sedežu društva, tel.
05 7341486, mail: drustvo.prijateljev@siol.net

* CELODNEVNO VARSTVO v drugih krajih

**Starši otrok s stalnim bivališčem v občinah
Krasa in Brkinov lahko svojega otroka vpišete v
celodnevno varstvo tudi v ostalih krajih in
terminih izvedbe programa:**

SEŽANA	HRPELJE	KOMEN
28. 6.–2. 7. 2021	5. 7.–9. 7. 2021	9. 8.–13. 8. 2021
5. 7.–9. 7. 2021	12. 7.–16. 7. 2021	16. 8.–20. 8. 2021
12. 7.–16. 7. 2021		

**Poleg programa aktivnih počitnic in celodnevnega
varstva vabimo otroke na:**

* LETOVANJA NA MORJU

Vabimo vas na letovanja z možnostjo koriščenja zdra-
vstvenega regresa! Prispevek staršev na otroka za
7-dnevno letovanje znaša 98 € v treh obrokih.

Starši otrok, ki ne morejo koristiti zdravstvenega regresa,
lahko zaprosijo za večobročno odplačevanje ali cenejše
oblike letovanja na osnovi prošnje! Prispevek staršev na
otroka za 7-dnevno letovanje znaša 260 € v več obrokih.

LETOVANJE FIESA – 18. 7.–25. 7. 2021

za predšolske otroke letnikov 2014 in 2015, ki vstopajo v
1. razred in osnovnošolce do 5. razreda

LETOVANJE PACUG – 24. 7.–31. 7. 2021

za vse osnovnošolce in mladostnike

LETOVANJE PACUG – 20. 8.–27. 8. 2021

za vse osnovnošolce in mladostnike

* LETOVANJE V HRIBIH

LETOVANJE KRANJSKA GORA – 28. 8.–31. 8. 2021
za predšolske otroke letnikov 2014 in 2015, ki vstopajo v 1.
razred, in osnovnošolce do 5. razreda

***za štiridnevno letovanje koriščenje zdravstvenega
regresa ni možno**

Prijavnice za letovanja in vse informacije prejmete na sede-
žu društva, tel. 05 7341486, mail: drustvo.prijateljev@siol.
net ali na spletni strani www.mdpm.si

SPOŠTOVANE OBČANKE IN OBČANI, LJUBITELJI KRASA IN BRKINOV!

V pričakovanju poletne turistične sezone se Kras in Brkini povezujemo v turistični promociji, s katero želimo v naše kraje privabiti domače in tuje obiskovalce ter jim pričarati Kras in Brkine kot edinstveno izkušnjo in nepozabno doživetje.

Turistični ponudniki in podjetniki so nam zaupali, da se soočajo z izzivom, kako na Kras in v Brkine ponovno privabiti turiste. Prisluhnili smo jim in se odločili, da oblikujemo razglednico

SPOZNAJTE NAŠE PRAVE BARVE – »Skriti kotički Krasa in Brkinov«.

Ob podpori kraško-brkinskih občin so združili moči partnerji, ki delujejo na področju kulture, turizma in podjetništva.

Verjamemo, da z vzajemnim sodelovanjem in povezovanjem prispevamo k boljši prepoznavnosti Krasa in Brkinov doma in v tujini. Želimo si, da bi skupaj z vašo pomočjo prispevali k okrevanju in razvoju lokalnega gospodarstva.

Drage občanke in občani, zelo bomo veseli vaše pomoči in podpore.

Glasilu smo priložili razglednico z namenom, da na obisk ali dopust na Kras in v Brkine povabite čim več prijateljev, znancev ali poslovnih partnerjev. Razglednico boste lahko kupili tudi v vseh turistično-informativnih centrih na Krasu in Brkinih. Povabilo bomo hkrati oblikovali kot e-razglednico.

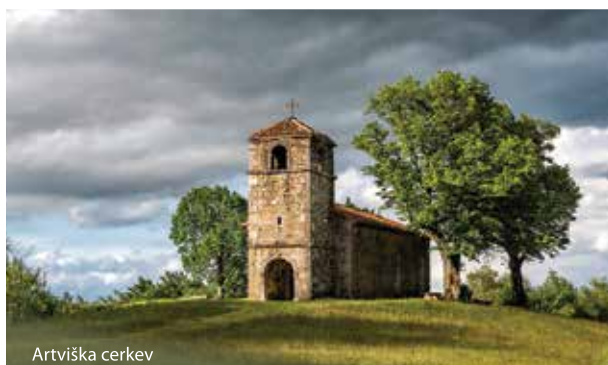
Prijazno vas vabimo, da združimo moči in na Kras in v Brkine povabimo čim več domačih in tujih obiskovalcev, saj so Kras in Brkini čudoviti v vseh letnih časih in barvah.

Županja Alenka Štručl Dovgan s sodelujočimi partnerji

JSKD Sežana, ORA Krasa in Brkinov d.o.o., OOO Sežana, Slonček d.o.o. in Befine-Pro d.o.o.

SPOZNAJTE NAŠE PRAVE BARVE

"Skriti kotički Krasa in Brkinov"

Artviška cerkev

Pogled na Škocjan

Osamelec na Slavniku

reka Reka

Foto: Bogdan Čok, Artviška cerkev, Pogled na Škocjan; Igor Fabjan, Osamelec na Slavniku; Klemen Kodre, reka Reka

SPOZNAJTE NAŠE PRAVE BARVE

"Skriti kotički Krasa in Brkinov"

Suhozid v Klancu

Domačija v Kobjeglavi

Vinograd

Snop prostosti

Foto: Igor Petaros, Suhozid v Klancu; Vlasta Gorup, Domačija v Kobjeglavi; Dajana Čok, Vinograd; Marko Pleterski, Snop prostosti

OBMOČNA OBRITNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA SEŽANA

Slonček

SPOZNAJTE NAŠE PRAVE BARVE

"Skriti kotički Krasa in Brkinov"

Kuhinja po starem

Brkinska sadna cesta

Škrbina

Zeleno srce

Foto: Darko Volk, Kuhinja po starem; Bogdan Čok, Brkinska sadna cesta; Dajana Čok, Škrbina; Ana Čeh, Zeleno srce

OBMOČNA OBRITNO-PODJETNIŠKA
ZBORNICA SEŽANA

Slonček

TEDEN LJUBITELJSKE KULTURE 2021

**OD 21.–30. MAJA, in še vse do konca junija,
je letos posvečen literaturi in glasbi.**

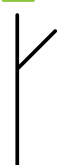
Kot eno od prioritet smo si zadali **ponovno aktivacijo ustvarjalcev, umetnikov, kulturnih društev, skupin, zvez kulturnih društev** in posameznikov k ustvarjanju in obiskovanju kulturnih dogodkov.

Kultura in umetniško ustvarjanje igrata namreč pomembno vlogo **pri blaženju socialnih stisk, stresa in negativnih občutij ljudi**, predvsem tistih, ki imajo zaradi ukrepov preprečevanja epidemije omejene socialne stiske. TLK je namenjen predstavitvi ustvarjalnosti v sodobni družbi ter ozaveščanju širše javnosti o razširjenosti, kakovosti in pozitivnih vplivih ljubiteljske kulture. Zato ljubitelje kulture in ustvarjalce vseh generacij, še posebej pa mlade, prijazno vabimo k obisku oziroma spremljanju številnih spletnih dogodkov.

PROGRAM DOGODKOV:

10. 6. 2021–9. 7. 2021

UTRINKI TLK 2021, razstava fotografij snemanja dogodkov, v Kosovelovi knjižnici Sežana

TEDEN
LJUBITELJSKE
KULTURE

24. 7. 2021 ob 21.00 URI

ZAKLJUČNA PRODUKCIJA TLK 2021 – predstavitev dogodkov TLK 2021 v amfiteatru Kosovelovega doma Sežana

Vabimo vas, da spremljate dogodke TLK 2021 JSKD OI Sežana na Youtube kanalu, Facebook straneh, spletni strani JSKD OI Sežana in TV Galeja od 21. do 30. maja 2021 in vabimo vas na ogled zaključne produkcije TLK 2021 v amfiteatru Kosovelovega doma v Sežani.

Vabljeni na naše spletno druženje in druženje v živo v amfiteatru Kosovelovega doma.

Vladislava Navotnik,
JSKD OI Sežana

NAGRAJENKA KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE GLASNIKA JE

Marija Barbiš, Maistrova 6, Ilirska Bistrica.

Nagrajenka naj pokliče gospoda Matica na številko mobilnega telefona 031 392 130, da se dogovorita o prevzemu in koriščenju nagrade.

ČESTITAMO!

Pred vami je 3. nagradna križanka, v kateri se lahko preizkusite v poznavanju in iskanju gesel na temo naravne in kulturne dediščine lokalnega prostora. Želimo vam prijetno in poučno razvedritev, če se vam pri kakšni besedi zatakne, pa odgovor najdete na spletni strani ali Facebook strani Zavoda Dobra pot (www.dobra-pot.si, <https://www.facebook.com/DobraPot>).

Nagrade so prispevali:

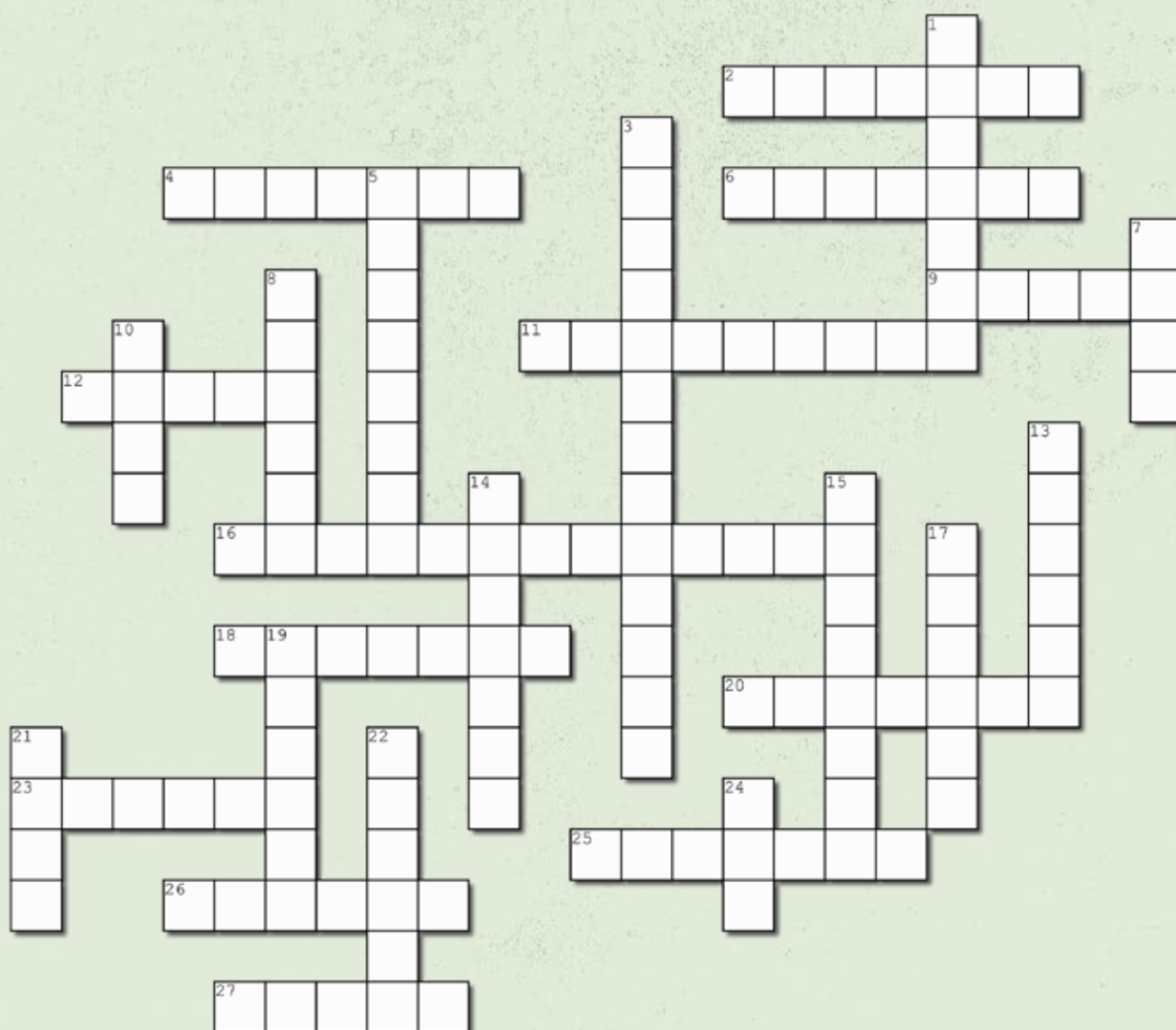
Kamnoseški izdelki umetnostne obrti Jernej Bortolato; Čebelarstvo Gombač, Naklo; Javni zavod Park Škocjanske jame, Slovenija; Jamarsko društvo Gregor Žiberna Divača in Avtoplus TPS, d. o. o.

Ponovno vabljeni, da celotno rešeno križanko fotografirate in pošljete do **30. 7.** na sitka.tepeh@dobra-pot.si ali po pošti na **Zavod Dobra pot, Barka 31, 6217 Vremski Britof**, saj bomo v mesecu avgustu izžrebali nove dobitnike nagrad. Imena nagrajencev bodo objavljena v eni izmed naslednjih števil glasila.

Še enkrat se zahvaljujemo vsem sponzorjem in donatorjem za prijazen odziv in darovane nagrade, s katerimi bomo obdarili navdušene poznavalce kulturne in naravne dediščine naših krajev.

Zavod Dobra pot

NAGRADNA KRIŽANKA

Vodoravno:

2. ime potoka z naravnimi drstišči rib in rakov, pritok Padeža
4. stara vrsta visokodebelnih jabolk
6. vaški praznik v Brkinih ob praznovanju cerkvenega zavetnika vasi
9. okrogla, valjasta posoda za žganjekuho
11. brezno v Škocjanu, ki sega do Reke 116m globoko, po ljudski pripovedi je obranilo vaščane pred Turki
12. prostor za bivanje in prezimovanje čebel, sestavni del panja
16. pozabljena rokodelska obrt pletenja nogavic, nekoč močno razvita v Trziču
18. zdravilna travniška rastlina s suličastimi, narebrenimi listi
20. del pohištva, ki so ga uporabljali nekoč za shranjevanje žita, oblačil, posteljnine, dote
23. vas v Brkinih, kjer so se ukvarjali s tradicionalno nomadsko ovčerejo
25. repata dvoživka z rumenim vzorcem lis po črnem telesu, živi v gozdu
26. že od daleč najbolj opazen del cerkve, stolp z zvonovi
27. kdor z udarci kladiva ročno kuje, oblikuje kovino za orodja in umetnostne predmete

Navpično:

1. stara vrsta koruze s trdimi, okroglimi zrni, primerna za kuhanje polente
3. rokodelska obrtna dejavnost povezana z ročnim in strojnim izdelovanjem lesenih predmetov
5. najstarejša evropska turistična jama, ime je dobila po dobrih vilah, ki naj bi prebivale v njej
7. naravni pojav, zaledena obloga padavin na tleh, drevesih, električnih vodih
8. priimek prvega Slovenca, ki je osvojil olimpijsko medaljo 1912 v sabljanju iz Senožeč
10. drugo ime za vodni zbiralnik ob Gornjih Ležečah, del tehnične dediščine prvotne Juže državne železnice
13. nepogrešljiv glasbeni instrument v godbi na pihala
14. priimek jamarja in klobasičarja iz Divače, ki se je prvi spustil v Divaško in Kačno jamo
15. prazgodovinsko gradišče med vasema Matavun in Dane pri Divači
17. okrogla košara z ravnim dnom, v njej so ženske nosile živila iz Brkinov v Trst na glavi
19. priprava iz lesenega oboda z mrežo za čiščenje žitnega zrnja, ki so jo izdelovali suhorobarji
21. dobro viden in obnovljen grad iz 13. stol. nad Reko v bližini Ilirske Bistrice
22. tradicionalno slovensko pecivo iz kvašenega in zvitega testa z različnimi nadevi
24. kratica za slovenski etnografski muzej

16. Občinski praznik Občine Divača 2021

PROGRAM PRIREDITEV

DAN	URA	DOGODEK	LOKACIJA
petek, 18. junij 2021	dopolodne	Projekt rUral Europe Delavnice na OŠ Divača o pomenu demokracije EU, pomenu Evropskega parlamenta, ozaveščanju o varstvu okolja, digitalizaciji ter solidarnosti (za učence OŠ Divača)	Osnovna šola Divača
četrtek, 24. junij 2021	9.00	30 let samostojnosti Republike Slovenije Osrednja prireditev ob praznovanju dneva državnosti: ❖ okrogla miza	Sežana, Občina Sežana, velika sejna dvorana
	11.00	30 let samostojnosti Republike Slovenije – Osrednja proslava ob praznovanju dneva državnosti ❖ slavnostno odprtje spominskega parka v Sežani ter učna ura domovinske vzgoje za učence in dijakke sežanskih šol	Sežana, Občina Sežana, velika sejna dvorana
	20.30	BABA: DERT endemične pesmi, novoglasbeno gledališče Choregie & Karmina Šilec (produkcija Carmina Slovenica)	Divaška jama
petek, 25. junij 2021	9.00	24. tradicionalni pohod na hrib Kokoš	Divača, pred spomenikom "DAN PREJ"
	18.30	Prijateljski otroški nogometni turnir ob štirideseti obletnici kluba	Divača, nogometno igrišče
sobota, 26. junij 2021	8.00	Ženski balinarski turnir	Divača, balinišče pri gostišču Risnik
	19.00	Proslava »DAN PREJ« Slavnostna prireditev	Divača, pred spomenikom "DAN PREJ"
	21.00	Večer skečev TŠKD Urbanščica	Škocjan, vaški trg
ponedeljek, 28. junij 2021	10.00	Projekt rUral Europe ❖ Pogovor s poslanci Evropskega parlamenta	spletni dogodek
	19.30	Predstavitve projekta ODPORTE VASI	Vreme, Dvorana Rudnik Vreme
torek, 29. junij 2021	od 16.00 dalje	Delavnica suhozidne gradnje na Krasu	Divača, krožišče ob vstopu v Divačo (pri Kamnosestvu Ražem, d.o.o.)
29., 30. junij in 1. julij 2021	celodnevno	Mentorsko usposabljanje v procesu strokovne krepitve organizacij na področju prostovoljstva (za izbrane prostovoljske NVO)	Divača, multimedijuska dvorana Muzeja slovenskih filmskih igralcev
sreda, 30. junij 2021	18.00	Otvoritev razstave DAN PREJ	Divača, prostori občinske stavbe
	19.00	Otvoritev fotografske razstave SKRITI KOTIČKI KRASA IN BRKINOV	Divača, večnamenski objekt v Divači (tržnica)
četrtek, 1. julij 2021	19.30	Koncert Pihalnega orkestra Divača Dirigent: Mitja Tavčar	Divača, borjač Muzeja slovenskih filmskih igralcev
petek, 2. julij 2021	9.00	Predstavitve projekta ŠOLA ZDRAVJA	Divača, zelenica pri Muzeju slovenskih filmskih igralcev
	16.00	Slavnostna seja Občinskega sveta občine Divača in podelitev občinskih priznanj ter plaket	Divača, Hotel Malovec
	20.30	POKLON Boris Cavazza - igralec Glasbeni nastop: TRIO LUMI	Divača, borjač Muzeja slovenskih filmskih igralcev
	21.30	Projekcija filma Kormoran	Divača, letni kino pri Muzeju slovenskih filmskih igralcev
sobota, 3. julij 2021	8.00	Arheološki pohod po Griškem polju pri Dolenji vasi	Dolenja vas, zbirno mesto na vaškem trgu
	8.00	Deseti divaški tek	Divača, start pred Občino Divača
	8.00	Moški balinarski turnir	Divača, balinišče pri gostišču Risnik
	18.00	Nogometni turnir mladih	Divača, nogometno igrišče
	19.00	Nogometni turnir veteranov	Divača, nogometno igrišče
	od 18. dalje	Predstavitve Kulturno-umetniškega društva Zasip Bled (Prgarke) in lokalne kulinarne ponudbe	Divača, borjač Muzeja slovenskih filmskih igralcev
	od 18. dalje	Projekt rUral Europe Informativna stojnica	Divača, borjač Muzeja slovenskih filmskih igralcev
	19.30	VEČER PESMI IN GLASBE Klape in Slavko Ivančič z gosti	Divača, borjač Muzeja slovenskih filmskih igralcev
ponedeljek, 5. julij 2021	17.00	Priložnostna prireditev ob zaključku izgradnje kanalizacijskega omrežja v vaseh Betanja, Matavun in Škocjan in infrastrukture v vaseh Betanja, Matavun in Škocjan	Matavun, vaški trg

Vstop na vse prireditve brezplačen. • Zmogljivost prireditvenih prostorov je v vseh primerih večja kot je pričakovano število obiskovalcev. Obisk dogodkov na lastno odgovornost. • Ker za pregledovanje in nadziranje pogojev posameznikov organizatorji niso pristojni, vljudno naprošamo vse obiskovalce, da na vseh dogodkih spoštujejo epidemiološke ukrepe, ki bodo veljavni na dan dogodka (varnostna razdalja, uporaba zaščitnih mask, čakanje na vstop/izstop, uporaba razkužila). Po trenutnih vladnih odlokih morajo obiskovalci za vstop na prireditveni prostor izpolnjevati t.i. PCT pogoje (preboleli Covid-19, cepljeni, v zadnjih 48 urah prejeli negativni rezultat testiranja).